

Na temelju članka 31. stavka 3. Zakona o Vladi Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 150/11, 119/14 i 93/16), a u vezi s člankom 18., stavak 2., alineja 12. Zakona o ravnopravnosti spolova (Narodne novine, broj 82/08 i 69/17) Vlada Republike Hrvatske je na sjednici održanoj _____ donijela

ZAKLJUČAK

Prihvaća se Izvješće o radu Ureda za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske u 2017. godini, u tekstu koji je dostavio Ured za ravnopravnost spolova aktom, klase: 022-03/18-08/01, urbroja: 50442/03-18-13 od 30. listopada 2018. godine.

Klasa:

Urbroj:

Zagreb, _____ 2018.

PREDSJEDNIK

mr.sc. Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

IZVJEŠĆE O RADU UREDA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA
VLADE REPUBLIKE HRVATSKE U 2017. GODINI

Zagreb, studeni 2018. godine

SADRŽAJ

UVODNA NAPOMENA	5
1. PROMICANJE ZNANJA I SVIJEŠTI O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA.....	6
1.1. Izdavačka djelatnost i informiranje javnosti	
1.2. Obilježavanje značajnih datuma u području ravnopravnosti spolova	
1.3. Suradnja s organizacijama civilnog društva i drugim institucijama	
1.4. Suradnja s građanima/kama i postupanje po predstavkama	
2. NACIONALNA POLITIKA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA.....	12
3. SURADNJA S TIJELIMA DRŽAVNE UPRAVE I DRUGIM DRŽAVNIM TIJELIMA	13
3.1. Pregled izvješća, priloga, očitovanja, mišljenja i drugih akata dostavljenih nadležnim državnim tijelima	
3.2. Sudjelovanje u radnim skupinama, odborima i povjerenstvima pri tijelima državne uprave	
3.3. Sudjelovanje predstavnica URS-a u radu odbora za praćenje Operativnih programa za korištenje Europskih strukturnih i investicijskih fondova	
4. MEĐUNARODNA SURADNJA	20
4.1. Ujedinjeni narodi	
4.2. Vijeće Europe	
4.3. Europska unija	
4.4. Suradnja s drugim međunarodnim dionicima	
5. UVOĐENJE PERSPEKTIVE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA U JAVNE POLITIKE	31
5.1. Twinning projekt „Podrška ravnopravnosti spolova“	
5.2. Jačanje institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova na lokalnoj razini	
5.3. Planovi djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova	
6. ADMINISTRATIVNO I FINACIJSKO UPRAVLJANJE TE JAČANJE SUSTAVA UNUTARNJIH KONTROLA.....	36
6.1. Administrativne i druge obveze URS-a u svojstvu stručne službe Vlade Republike Hrvatske	
6.2. Ljudski i finacijski resursi tijekom 2017. godine	
6.3. Unutarnja revizija	
ZAKLJUČAK	41
KRATICE	43

UVODNA NAPOMENA

Izvješće o radu Ureda za ravnopravnost spolova (dalje: URS) podnosi se Vladi Republike Hrvatske sukladno članku 18., stavak 2., alineja 12. *Zakona o ravnopravnosti spolova* (Narodne novine, broj 82/08, 69/17) prema kojemu URS izvještava Vladu Republike Hrvatske svake godine o svojim aktivnostima za prethodnu godinu.

Vlada Republike Hrvatske je na sjednici 18. siječnja 2018. godine prihvatila *Izvješće o radu Ureda za ravnopravnost spolova za 2016. godinu*. Izvješća o radu iz prethodnih godina dostupna su javnosti na internetskoj stranici URS-a.

Izvješće o radu URS-a u 2017. godini (dalje: *Izvješće*) sadrži sažeti pregled provedenih aktivnosti temeljem zakonski propisanog djelokruga rada. Prema članku 18. *Zakona o ravnopravnosti spolova* (dalje: *ZORS*), URS obavlja stručne i druge poslove na način da: koordinira sve aktivnosti kojima je cilj uspostavljanje ravnopravnosti spolova; izrađuje cjeloviti sustav zaštite i promicanja ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj i prati njegovu učinkovitost; odobrava tijelima i pravnim osobama iz članka 11. *ZORS-a* planove djelovanja; predlaže Vladi Republike Hrvatske i državnim tijelima donošenje ili izmjene zakona i drugih propisa, kao i usvajanje drugih mjera; izrađuje *Nacionalnu politiku za promicanje ravnopravnosti spolova* i nadzire njezinu provedbu; provodi istraživanja, izrađuje analize i svake dvije godine Vladu Republike Hrvatske izvještava o provedbi *Nacionalne politike*; prati usklađenost i primjenu zakona i drugih propisa koji se odnose na ravnopravnost spolova u odnosu na međunarodne dokumente; priprema nacionalna izvješća o ispunjavanju međunarodnih obveza u području ravnopravnosti spolova; surađuje s nevladinim udrugama koje su aktivne u području ravnopravnosti spolova; promiče znanje i svijest o ravnopravnosti spolova; prima predstavke stranaka o povredama odredbi *ZORS-a* i drugih propisa i prosljeđuje ih pravobranitelju/ici za ravnopravnost spolova i drugim nadležnim državnim tijelima; koordinira rad županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova i godišnje izvještava Vladu Republike Hrvatske o svojim aktivnostima.

U 2017. godini prioriteti rada URS-a odnosili su se na promicanje znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova, pripremama za izradu nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*, ispunjavanju brojnih međunarodnih obveza, uvođenju perspektive ravnopravnosti spolova u javne politike putem provedbe twinning projekta „Podrška ravnopravnosti spolova“ te suradnji s tijelima državne uprave i organizacijama civilnog društva. U *Izvješću* donosimo pregled i svih drugih provedenih aktivnosti uz informacije o jačanju sustava upravljanja i kontrole URS-a te administrativnom i financijskom poslovanju.

1. PROMICANJE ZNANJA I SVIJEŠTI O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA

1.1. Izdavačka djelatnost i informiranje javnosti

S ciljem podizanja znanja i svijesti javnosti o ravnopravnosti spolova provedene su različite aktivnosti u svrhu upoznavanja javnosti sa *Zakonom o ravnopravnosti spolova*, drugim relevantnim antidiskriminacijskim zakonima te međunarodnim strateškim dokumentima i preporukama.

Tiskano je ukupno 13.170 primjeraka publikacija, a distribuirano je 1.307 tiskanih publikacija i 945 letaka različitim dionicima, uključujući: Hrvatski sabor, tijela državne uprave, županijska/lokalna povjerenstva za ravnopravnost spolova, organizacije civilnog društva u Republici Hrvatskoj i u susjednim zemljama, političke stranke, knjižnice, međunarodne dokumentacijske centre, medije i dr. Brojni naslovi također su distribuirani i tijekom održavanja različitih konferencija, okruglih stolova, seminara, predavanja i edukacija državnih službenika/ca.

Sukladno zakonskim obvezama, svi primjerci tiskanog i objavljenog materijala u 2017. godini dostavljeni su u Središnji državni ured za razvoj digitalnog društva, Nacionalnoj i sveučilišnoj knjižnici u Zagrebu, Knjižnici Grada Zagreba te Knjižnici Hrvatskog sabora.

Obzirom na pojedine izmjene ZORS-a koje su stupile na snagu u srpnju 2017. godine, URS je izradio redakcijski pročišćeni tekst Zakona te je isti tiskao na hrvatskom jeziku u nakladi od 10.000 primjeraka i na engleskom jeziku u nakladi od 500 primjeraka.

U sklopu provedbe EU twinning projekta „Podrška ravnopravnosti spolova“, u suradnji s Nacionalnim institutom za zdravstvo i socijalnu skrb Republike Finske, tiskani su Priručnici o rodno osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova za političare/ke; za djelatnike/ce sudova; za županijska, općinska i gradska povjerenstva za ravnopravnost spolova; za koordinate/ice u tijelima državne uprave i za URS, u ukupnoj nakladi od 870 primjeraka. Priručnici su distribuirani navedenim dionicima.

Sve navedene publikacije dostupne su za preuzimanje i u elektronskom obliku na internetskim stranicama URS-a.

U nastavku donosimo tablični prikaz tiskanih publikacija URS-a u 2017. godini:

Redni broj:	Naslov publikacije	Naklada
1.	Konvencija Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji – treće neizmijenjeno izdanje	300
2.	Zakon o ravnopravnosti spolova (na hrvatskom jeziku)	10.000
3.	Zakon o ravnopravnosti spolova (na engleskom jeziku)	500
4.	Opća preporuka UN-a br. 34 (2016) o pravima žena u ruralnim područjima	500
5.	Opća preporuka UN-a br. 35 o rodno utemeljenom nasilju nad ženama kojom se ažurira Opća preporuka br. 19	500
6.	Priručnik o dobroj praksi Vijeća Europe Ravnopravnost spolova u športu – Dostupnost športskih aktivnosti djevojčicama i ženama - drugo neizmijenjeno izdanje	500

7.	Priručnik o rodno osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova za političare/ke	100
8.	Priručnik o rodno osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova – za suce/sutkinje, sudske savjetnike/ce i odvjetnike/ce	150
9.	Priručnik o rodno osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova – za županijska, općinska i gradska povjerenstva za ravnopravnost spolova	500
10.	Priručnik o rodno osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova – za koordinate/ice u tijelima državne uprave	100
11.	Priručnik o rodno osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova – za URS	20
	Ukupno:	13.170

Internetska stranica URS-a www.ravnopravnost.gov.hr objedinjena je unutar Središnjeg državnog portala koji obuhvaća informacije i sadržaje internetskih stranica Vlade Republike Hrvatske, Vladinih ureda i ministarstava te ima zajednički dizajn web domene gov.hr. Ona se redovito ažurira i nadopunjuje novim sadržajima, a sukladno *Zakonu o pravu na pristup informacijama* sadrži godišnja financijska izvješća, proračun URS-a, Plan javne nabave, Godišnji plan rada URS-a te ostale relevantne informacije.

Tijekom 2017. godine, u okviru kategorije *Strateški i zakonodavni okvir* sistematizirana je baza svih najvažnijih nacionalnih zakonskih akata, programa i strategija kao i međunarodnih dokumenata. Kroz kategoriju *Vijesti* redovito se u svrhu informiranja javnosti objavljuje pregled svih aktivnosti iz djelokruga rada URS-a. Internetska stranica sadrži i mnoge druge korisne informacije vezane uz područje ravnopravnosti spolova uključujući podatke o županijskim i lokalnim povjerenstvima za ravnopravnost spolova, pregled njihovog rada i kontakt podatke, kao i podatke o međunarodnoj politici i suradnji.

U 2017. godini web stranica URS-a bila je posjećena 12.869 puta, a mjesečni prosjek je iznosio 1.072 posjete.

Tijekom trajanja twinning projekta „Podrška ravnopravnosti spolova“ redovito je ažurirana i Facebook stranica projekta CroGender.

Promicanju znanja i podizanju svijesti javnosti o ravnopravnosti žena i muškaraca pridonijela su i brojna gostovanja ravnateljice, pomoćnice i savjetnica URS-a u tiskanim i elektronskim medijima.

1.2. Obilježavanje značajnih datuma u području ravnopravnosti spolova

URS redovito obilježava značajne datume vezane uz pojedine aspekte ravnopravnosti spolova putem organiziranja i sudjelovanja u radu konferencija, tribina, okruglih stolova kao i na različite druge načine, često u suradnji s organizacijama civilnog društva i drugim institucijama.

Obilježavajući Međunarodni dan žena u okviru twinning projekta „Podrška ravnopravnosti spolova“ u organizaciji URS-a i Nacionalnog instituta za zdravstvo i socijalnu skrb Republike Finske, u Kući Europe je 8. ožujka obilježen početak javne kampanje „Neravnopravnost ne smije ostati poslovna tajna“. Javnosti je predstavljeno niz planiranih aktivnosti koje će se tijekom mjesec dana provoditi u svrhu edukacije i osvješćivanja javnosti o različitim oblicima diskriminacije na tržištu rada.

Na tematskoj sjednici saborskog Odbora za ravnopravnost spolova na temu ratifikacije *Konvencije VE o sprječavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*, v.d. ravnateljice je podržala ratifikaciju Konvencije koju URS već godinama zagovara te je istaknula važnost provedbe Konvencije i naglasila da je njena ratifikacija odraz spremnosti i političke volje za učinkovitijim suzbijanjem svih oblika nasilja nad ženama.

Djelatnica URS-a je 8. ožujka sudjelovala na promociji knjige *„Žene u policiji – Rodni aspekti policijske prakse u Republici Hrvatskoj“* autorice Ive Balgač u Ravnateljstvu policije. Sadržaj knjige rezultat je dugogodišnjeg istraživanja autorice i usmjeren je uklanjanju stereotipa o ženama u policiji.

Povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama - 22. rujna Odbor za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora, u suradnji s Autonomnom ženskom kućom Zagreb i Centrom za žene žrtve rata – ROSA, održao je sjednicu na temu: „Femicid – ubojstva žena“, na kojoj je u svojstvu uvodničarke sudjelovala v.d. ravnateljice URS-a. Štimac Radin je podsjetila na zakonodavni okvir za suzbijanje i prevenciju nasilja u obitelji. Navela je da je novi Zakon o zaštiti od nasilja u obitelji usvojen u srpnju 2017. godine i usklađen s *Konvencijom Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji (Istanbulska konvencija)*. Također je dodala da je još 2011. godine u *Nacionalnu politiku za ravnopravnost spolova* uvrštena mjera vezana uz ratifikaciju *Istanbulske konvencije*.

Povodom obilježavanja Nacionalnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku (dalje: MDOMSP) organiziralo je okrugli stol na temu „Nasilje nad ženama i nasilje u obitelji“, na kojem je sudjelovala pomoćnica ravnateljice URS-a.

S ciljem obilježavanja Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, 25. studenoga, URS je preveo *Opću preporuku UN Odbora za suzbijanje diskriminacije žena br. 35. o rodno utemeljenom nasilju nad ženama*. UN Odbor za uklanjanje diskriminacije žena je 2017. godine donio predmetnu preporuku kojom se ažurira *Opća preporuka br. 19. o nasilju nad ženama*. Odbor je time obilježio dvadesetpetu godišnjicu usvajanja *Opće preporuke br. 19* osiguravajući tako državama strankama daljnje smjernice koje imaju za cilj ubrzati uklanjanje rodno utemeljenog nasilja nad ženama. Tekst *Opće preporuke br. 35.* na hrvatskom jeziku dostupan je na poveznici

<https://ravnopravnost.gov.hr/UserDocsImages/dokumenti/Ujedinjeni%20narodi/Op%C4%87a%20preporuka%20br%2035%20o%20rodno%20utemeljenom%20nasilju%20nad%20%C5%BEnama.pdf>.

URS je dogovorio ponovno emitiranje video spota „Prašina“ koji je izrađen 2014. u okviru projekta „Moj glas protiv nasilja“ financiranog sredstvima EU iz Programa Unije „Progress“. Spot je prikazan na nacionalnoj televiziji 16 puta u različitim terminima u periodu od 23. do 25. studenog, a njime se željelo ponovno upozoriti javnost na problem nasilja nad ženama.

Mr.sc. Štimac Radin sudjelovala je kao uvodničarka i održala pozdravni govor na otvorenju međunarodne konferencije „Nasilje u obitelji i rodno utemeljeno nasilje – Poduzmimo korake za život bez nasilja“ koja se održala od 29. studenog do 1. prosinca u Zagrebu, u organizaciji

Centra za žene žrtve rata-ROSA i drugih partnerica na projektu. Konferencija se provodila u okviru međunarodnog projekta „FIRST – Izgradnja kapaciteta za prve točke kontakta za žrtve obiteljskog i rodno utemeljenog nasilja.“ Ravnateljica je u svom obraćanju govorila o aktivnostima URS-a vezano uz temu te najavila tisak prevedene *Opće preporuke UN Odbora za suzbijanje diskriminacije žena br. 35. o rodno utemeljenom nasilju nad ženama*.

U povodu Međunarodnog dana borbe protiv nasilja nad ženama, Odbor za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora organizirao je tematsku sjednicu na temu „Aktivnosti i mogućnosti za jačanje kapaciteta Nacionalnog tima za prevenciju i suzbijanje nasilja u obitelji i nasilja nad ženama“ na kojoj je sudjelovala pomoćnica ravnateljice.

Svjetski dan seoskih žena, 15. listopada, URS je obilježio objavom na svojim internetskim stranicama i skretanjem pozornosti na sadržaj teksta *Opće preporuke br. 34. o pravima žena u ruralnim područjima* UN Odbora za uklanjanje svih oblika diskriminacije žena te pojašnjenjima obveza država stranaka. Ista informacija prosljeđena je svim sredstvima javnog priopćavanja.

Povodom Međunarodnog dana ljudskih prava URS je dogovorio 18 emitiranja dva radio spota u razdoblju od 8. do 10. prosinca na HR mreži i od 13. do 17. prosinca 140 emitiranja na lokalnim radio postajama. Spotovi su izrađeni u sklopu kampanje „Neravnopravnost ti nije u opisu posla“ u okviru EU twinning projekta „Podrška ravnopravnosti spolova“

1.3. Suradnja s organizacijama civilnog društva i drugim institucijama

Kao što je to razvidno i iz drugih dijelova ovog Izvješća, URS je u izvještajnom razdoblju nastavio suradnju s većim brojem organizacija civilnog društva aktivnih u području ravnopravnosti spolova i ljudskih prava. Predstavnice URS-a sudjelovale su u radu velikog broja konferencija, okruglih stolova, tribina i drugih događanja u organizaciji pojedinih udruga temeljem njihovih poziva.

U veljači je u Zagrebu održan okrugli stol "Rodni identitet - temeljno ljudsko pravo" u sklopu projekta "Parents love movement" u organizaciji Udruge „Transparent“ na kojem je sudjelovala savjetnica u URS-u.

U svibnju je savjetnica sudjelovala na radionici o preliminarnim rezultatima studije Svjetske banke "Razumijevanje gospodarske dimenzije LGBTI diskriminacije u jugoistočnoj Europi" u organizaciji Svjetske banke u Zagrebu.

Krajem rujna je održano svečano primanje sudionica i sudionika 33. godišnje konferencije međunarodne mreže LGBTIQ organizacija mladih – IGLYO (International Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender and Queer Youth and Student Organization), na kojem se prisutnima prigodnim govorom obratila pomoćnica ravnateljice. Udruga Zagreb Pride bila je domaćin ovogodišnje trodnevne konferencije kojoj je nazočilo oko 80 mladih LGBTIQ aktivistkinja i aktivista iz cijele Europe.

Pomoćnica ravnateljice sudjelovala je u listopadu na regionalnoj manifestaciji „Dani kraljice Teute“ u organizaciji Kluba albanskih žena „Kraljica Teuta“ u Republici Hrvatskoj te je uz prigodni uvodni govor u ime URS-a pozdravila sve prisutne.

U sklopu 25., godišnje konferencije psihologa održane u Zadru od 8. do 11. studenog 2017. godine, v.d. ravnateljice održala je uvodno izlaganje na okruglom stolu pod nazivom „Uloga psihologije u promociji rodne ravnopravnosti u obrazovanju“. U svom je izlaganju predstavila strateški i zakonodavni okvir javnih politika usmjerenih na ostvarivanje rodno osjetljivog obrazovanja u Republici Hrvatskoj te se osvrnula na primjere dobre prakse i uspješno provedene aktivnosti u ovom području. U skladu sa svrhom sudjelovanja na konferenciji, v.d. ravnateljice je ukazala na još uvijek prisutne prepreke i izazove vezane uz uklanjanje rodni stereotipa, potrebu edukacije nastavnog osoblja o ravnopravnosti spolova te postizanje spolne ravnoteže u odabiru zanimanja.

U studenom je na svečanom predstavljanju projekta „Izgradnja učinkovitije zaštite: promjena sustava za borbu protiv nasilja prema ženama“ koji je financiran sredstvima REC (Rights, Equality and Citizenship) programa EU, sudjelovala pomoćnica ravnateljice. Projekt će do kraja 2019. godine provoditi Pravobraniteljica za ravnopravnost spolova, u partnerstvu sa Ženskom sobom - Centrom za seksualna prava, Pravosudnom akademijom, Policijskom akademijom i Hrvatskim novinarskim društvom.

URS je podržao nekoliko udruga u prijavama za financiranje projekata. Dogovoreno je partnerstvo na projektu pod nazivom „HELPLINE“ s udrugom Budi aktivna. Budi emancipiran. (dalje: B.a.B.e.). Glavni cilj projekta je zaštita i podrška žrtava rodno uvjetovanog nasilja kao i unaprjeđenje sustava podrške žrtvama, a planirano trajanje projekta je dvije godine. Projekt financira EK u sklopu programa Prava, jednakost i građanstvo (Rights Equality and Citizenship Programme –REC).

Hrvatskom crvenom križu poslano je pismo podrške za projekt „SPARC“ (Sustainable and preventive approach of Red Cross towards gender based violence) koji je usmjeren na prevenciju nasilja zasnovanog na rodu i spolu u populaciji migranata. Udruzi za zaštitu i promicanje ljudskih prava „Sofija“ poslano je pismo podrške za projekt Nacionalne kampanje prevencije i suzbijanja nasilja nad ženama „Sofija“. S ciljem daljnjeg promoviranja rodne ravnopravnosti i uklanjanja stereotipa, URS je podržao kandidaturu Grada Varaždina za Europsku prijestolnicu mladih 2021. godine koja je upućena Europskom forumu mladih. URS je pismom podrške podržao sudjelovanje Odsjeka za psihologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu na EU projektu u području prevencije i borbe protiv rodno utemeljenog nasilja u kod mladih ljudi.

V.d. ravnateljice je dala doprinos prikupljanju podataka o analizi učinkovitosti i utjecaja antidiskriminacijske politike u RH u razdoblju od 2011. do 2016. godine koje su tijekom izvještajnog razdoblja provele članica Centra za mirovne studije i objavile u istraživanju pod nazivom „Korak naprijed natrag dva, antidiskriminacijska politika u Hrvatskoj 2011.-2016.“

Predstavnica URS-a sudjelovala je u vanjskoj evaluaciji projekta "Žene na tržištu rada - procjena utjecaja roda" financiranog iz sredstava EU, koji je provela udruga B.a.B.e.

URS je bio pokrovitelj izbora za „Ženu godine“ održanog u organizaciji časopisa Zaposlena čiji je cilj promocija uspješnih žena iz različitih područja društvenog života – poduzetništva, kulture, znanosti i dr.

Komisija za ravnopravnost spolova u sportu Hrvatskog olimpijskog odbora (dalje: HOO) obilježila je u prosincu dvadeset godina uspješnog rada prigodnom svečanosti na kojoj je predsjednik HOO-a uručio ravnateljici URS-a Zahvalnicu za postignuće u području promicanja ravnopravnosti spolova u sportu. Štimac Radin je upoznala prisutne sa sadržajem *Preporuke CM/Rec(2015)2 Odbora ministara/ministrica Vijeća Europe državama članicama o rodno osviještenoj politici u sportu* te je nazočnima podijelila i primjerke letka s tekstom Preporuke. Izvijestila je također o predstojećem predsjedanju RH Odborom ministara Vijeća Europe. Tema iz područja ravnopravnosti spolova koja će obilježiti razdoblje predsjedavanja će biti „Položaj žena u sportu“. Izborom teme nastoji se ukazati na prisutnu diskriminaciju žena u području sporta koja se najčešće ogleda u niskoj participaciji žena u vodstvima sportskih saveza, pristupu sportskoj infrastrukturi za sportašice, te prikazu ženskog sporta u medijima. Središnji državni ured za šport i URS bit će nositelji događanja na temu položaja žena u sportu koje se planira za vrijeme predsjedavanja.

Nastavno na područje položaja žena u sportu, v.d. ravnateljice URS-a je održala uvodno izlaganje na panelu „Kolektivni ženski sport i mediji“ koji je održan u studenom u Svetom Martinu na Muri, u sklopu manifestacije „10. dani elektroničkih medija“ u organizaciji Agencije za elektroničke medije.

1.4. Suradnja s građanima/kama i postupanje po predstavkama

URS je zaprimio 26 pritužbi građana/ki vezano za diskriminaciju po osnovi spola, od čega 3 anonimne, 5 od udruga, 1 od institucije i 17 od fizičkih osoba. URS je postupao po 19 predstavki, dvije su prosljeđene na daljnje postupanje u Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture i Ministarstvo za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, a četiri, sukladno članku 18. stavak 2. točka 10. ZORS-a, prosljeđene su pravobraniteljici za ravnopravnost spolova i o tome su obaviješteni podnositelji predstavki.

Pritužbe su se odnosile na sljedeća područja diskriminacije: rad i zapošljavanje, razvod braka i skrbništvo nad malodobnom djecom, rodno diskriminirajuće zakonske odredbe *Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji*, obiteljsko i ekonomsko nasilje, diskriminacija u tiskanim medijima, rad disciplinskih sudova pri nadležnim državnim institucijama, rad Ureda državne uprave u županijama, članstvo političkih stranaka, reproduktivna prava žena, postupanje HŽ-a prema osobama istoga spola prilikom prijevoza vlakovima, poštivanje onih načela koja se odnose na rodno osjetljiv jezik prilikom sastavljanja različitih internih pravilnika u institucijama.

2. NACIONALNA POLITIKA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA

URS je temeljem članka 18. stavak 2. alineja 4. *ZORS-a* nadležan za izradu nacionalne politike za ravnopravnost spolova. Kao što smo to već naveli u Izvješću o radu URS-a za 2015. i 2016. godinu, a s obzirom da je važeća *Nacionalna politika za ravnopravnost spolova*, za razdoblje od 2010. do 2015. (dalje: *Nacionalna politika*) bila na snazi do isteka 2015. godine, u prosincu 2015. je temeljem dostavljenih imenovanja nadležnih tijela, Odlukom v.d. ravnateljice, osnovana Radna skupina za izradu nacrtu prijedloga nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*, za razdoblje 2016. – 2020. godine. Sastav Radne skupine, koja se na svom prvom sastanku usuglasila oko prioriternih područja nove *Nacionalne politike*, činile su, uz v.d.ravnateljicu, predstavnice nadležnih tijela državne uprave, predstavnice županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova i organizacija civilnoga društva.

S obzirom na održane parlamentarne izbore, i formiranje nove Vlade Republike Hrvatske krajem siječnja 2016. godine, URS je od nadležnih ministarstava zatražio potvrđivanje ranije imenovanih članova/ica Radne skupine ili imenovanje novih. Nakon svih zaprimljenih imenovanja v.d. ravnateljice je početkom lipnja 2016. godine donijela Izmjenu odluke o imenovanju članova/ica Radne skupine za izradu Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2016. do 2020. godine. Radna skupina u novom sastavu održala je dva sastanka, u lipnju i listopadu 2016. godine o čemu su sačinjene službene Bilješke. U tom razdoblju je izrađen i prvi radni nacrt nove *Nacionalne politike* temeljem dostavljenih prijedloga tijela državne uprave, URS-a, županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova i nevladinih udruga.

Nastavno na održane izvanredne izbore za Hrvatski sabor i formiranje nove Vlade Republike Hrvatske krajem listopada 2016. godine, kao i na promjene nazivlja, djelokruga rada i strukture relevantnih ministarstva, URS je ponovo uputio dopis nadležnim tijelima državne uprave u kojemu je zatražio verifikaciju imenovanja ranije imenovanog člana/ice ili imenovanje novog člana Radne skupine. S obzirom na dinamiku zaprimanja traženih imenovanja proces restrukturiranja Radne skupine prolongiran je na 2017. godinu.

URS je 22. veljače 2017. objavio Javni poziv za dostavu iskaza interesa i podnošenja prijedloga za imenovanje udruga u Radnu skupinu za izradu Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje od 2017. do 2020. godine. Pozvane su udruge koje sukladno statutarim odredbama aktivno djeluju u području ravnopravnosti spolova i promicanju prava žena da podnesu iskaz interesa za imenovanje u članstvo Radne skupine za izradu nove Nacionalne politike za ravnopravnost spolova. URS je od udruga zaprimio 16 iskaza interesa. Nakon provedenog postupka utvrđeno je da devet prijava nije udovoljilo formalnim kriterijima, a sedam je imalo sve potrebne formalne uvjete i ušlo u daljnji postupak selekcije. Sukladno tekstu Javnog poziva, odabrano je četiri udruge čije je područje interesa i rada usklađeno s tematskim područjima nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*.

U srpnju 2017. godine, nakon rekonstrukcije Vlade Republike Hrvatske, ponovno je zatražena verifikacija predstavnika/ca radne skupine od nadležnih državnih tijela, s ciljem

nastavka rada na prijedlogu nove Nacionalne politike za ravnopravnost spolova. U rujnu je poslana i požurnica tijelima od kojih nisu zaprimljeni odgovori te je proces verifikacije prolongiran i na 2018. godinu.

3. SURADNJA S TIJELIMA DRŽAVNE UPRAVE I DRUGIM DRŽAVNIM TIJELIMA

3.1. Pregled izvješća, priloga, očitovanja, mišljenja i drugih akata dostavljenih nadležnim državnim tijelima

- *Protokol o postupanju u slučaju seksualnog nasilja*

Sukladno Završnim odredbama *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* iz 2014. godine (dalje: *Protokol*), URS je zadužen za koordinaciju i praćenje njegove provedbe kao i za izvještavanje Vlade Republike Hrvatske o provedbi *Protokola* u okviru periodičnog dvogodišnjeg izvješća o provedbi *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*. Nakon osnivanja međuresorne Radne skupine za praćenje provedbe *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* u 2016. godini, pojedini resori dostavili su prijedloge izmjena vezane uz usklađivanje *Protokola* sa novim *Kaznenim zakonom* (Narodne novine, br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15), *Zakonom o kaznenom postupku* (Narodne novine, br. 152/08, 76/09, 80/11, 121/11, 91/12, 143/12, 56/13, 145/13, 152/14, 70/17), *Zakonom o socijalnoj skrbi* (Narodne novine, br. 157/13, 152/14, 99/15, 52/16), *Obiteljskim zakonom* (Narodne novine, br. 103/15) i *Zakonom o pravima žrtava seksualnog nasilja za vrijeme oružane agresije na Republiku Hrvatsku u Domovinskom ratu* (Narodne novine, br. 64/15), kao i pojedinim EU i međunarodnim dokumentima. S obzirom na najavljene daljnje promjene relevantnih zakonskih propisa proces usklađivanja nastavljen je u 2017. godini te su provedene izmjene i dopune teksta *Protokola* usklađene s navedenom zakonskom regulativom. Radna skupina je imala 9 sastanaka i svoj posao okončala na kraju 2017. godine.

URS je također, osim svojih publikacija, sukladno članku 18. *ZORS-a*, dostavljao redovito državnim tijelima i druge vrste informacija, od kojih ističemo sljedeće:

- Tajništvu Hrvatskog sabora dostavljen je podsjetnik o važnosti vođenja i objave spolno razlučenih statističkih podataka o zastupnicima i zastupnicama Hrvatskoga sabora, članstvu parlamentarnih radnih tijela, izaslanstava i povjerenstava (primjena članka 17. stavka 1. *ZORS-a*);
- Ministarstvu pravosuđa je dostavljena *Opća preporuka br. 33 o pristupu žena pravosuđu* UN-ovog Odbora za uklanjanje diskriminacije žena
- Ministarstvu vanjskih i europskih poslova dostavljen je upit o aktivnostima iz područja ravnopravnosti spolova tijekom priprema sudjelovanja Republike Hrvatske za predsjedavanje Republike Hrvatske Odborom ministara Vijeća Europe te obavijest EK o održavanju trećega po redu Godišnjeg kolokvija o temeljnim pravima i zamolba za odabir predstavnika/ce Republike Hrvatske na ministarskoj razini;

- Ministarstvu poljoprivrede - Upravljačkom tijelu Programa za ruralni razvoj 2014. – 2020. dostavljena je *Opća preporuka br. 34 (2016) o pravima žena u ruralnim područjima* UN-ovog Odbora za uklanjanje diskriminacije žena.

URS je u izvještajnom razdoblju dostavio 45 različitih izvješća, očitovanja, priloga i mišljenja za potrebe pojedinih tijela državne uprave i drugih državnih tijela, kako slijedi:

Uredu Predsjednice Republike Hrvatske:

- Prilozi za pripremu sastanka Predsjednice Republike Hrvatske s delegacijom Odbora za ravnopravnost spolova Europskog parlamenta o položaju žena na tržištu rada, o nasilju nad ženama, o pripremama za uvrštavanje rodne perspektive u politike i dr.;
- Prilozi za pripremu Predsjednice za obilježavanja Međunarodnog dana protiv nasilja nad ženama na temu stanja u području nasilja nad ženama uz statističke podatke.

Pravobraniteljici za ravnopravnost spolova:

- Informacija u vezi izrade nove Nacionalne politike za ravnopravnost spolova;
- Informacija o nepostojanju obveza u 2016. godini za provedbu aktivnosti iz Nacionalnog akcijskog plana za provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1325 (2000) o ženama, miru i sigurnosti i srodnih rezolucija za razdoblje 2011.-2014.

Vladi Republike Hrvatske;

- Mišljenje o Izvješću o radu pravobraniteljice za ravnopravnost spolova za 2016. godinu.

Ministarstvu za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku:

- Izvješće o provedbi mjera iz *Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji, za razdoblje od 2011. do 2016., za 2016. godinu*;
- Prijedlozi mjera i prioriteta za izradu Nacrta *Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji od 2017. do 2020. godine*;
- Mišljenje na Nacrt prijedloga *Zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* te Prijedlog iskaza o procjeni učinaka propisa za nacrt prijedloga Zakona kao i PFU obrazac;
- Mišljenje o Nacrtu prijedloga *Zakona o pravobranitelju za djecu*, s Konačnim prijedlogom zakona;
- Mišljenje o Nacrtu prijedloga *Iskaza o procjeni učinaka propisa za Nacrt prijedloga Obiteljskog zakona*;
- Mišljenje o Nacrtu prijedloga *Iskaza o procjeni učinaka propisa za Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljskim potporama*;
- Mišljenje o Nacrtu prijedloga *Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o roditeljskim potporama*;
- Mišljenje o Prijedlogu odluke o izmjeni *Odluke o osnivanju Savjeta za mlade*;

- Očitovanje na nacrt *Direktive o ravnoteži između poslovnog i privatnog života roditelja i njegovatelja*;
- Mišljenje o Konačnom prijedlogu *Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o ravnopravnosti spolova*;
- Mišljenje o dokumentu *Žene i siromaštvo* u okviru *Europskog stupa socijalnih prava* za potrebe izrade stajališta RH za EPSCO vijeće;
- Prilog za ministarsku konferenciju „Kako ravnopravnost spolova pridonosi pravednim poslovima i rastu“, koja se održala 7.-8. studenog u Göteborgu.

Uredu za ljudska prava i prava nacionalnih manjina:

- Izvješće o provedbi mjera iz Nacionalnog programa zaštite i promicanja ljudskih prava za razdoblje od 2013. do 2016. godine za 2015. i 2016. godinu;
- Izvješće o provedbi Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013.-2020. u 2016. godini;
- Očitovanje na Izvješće o provedbi *Akcijskog plana za provedbu Nacionalne strategije za uključivanje Roma 2013.-2020.*, za razdoblje 2013.-2015., u 2015. godini;
- Očitovanje o Programskom fokusu EU Agencije za temeljna prava (EU FRA) za 2019. godinu;
- Očitovanje na Nacrt godišnjeg izvješća EU Agencije za temeljna prava (EU FRA) za 2017. godinu;
- Mišljenje i iskaz o procjeni fiskalnog učinka na Nacrt *Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2022. godine* i na *Akcijski plan za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2019. godine*;
- Prilog za izradu IX., X., XI. i XII. periodičnog izvješća Republike Hrvatske o primjeni *Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije*.

Uredu za udruge:

- Očitovanje na Izvješće o financiranju projekata i programa organizacija civilnoga društva u 2016. godini;
- Očitovanje na Nacrt Odluke o izmjenama i dopunama Odluke o osnivanju Međuresornog povjerenstva za koordinaciju politike financiranja projekata i programa udruga iz državnog proračuna.

Ministarstvu pravosuđa:

- Mišljenje o Nacrtu prijedloga *Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o kaznenom postupku*;
- Mišljenje na Konačni prijedlog *Zakona o zaštiti od nasilja u obitelji*.

Ministarstvu vanjskih i europskih poslova:

- Mišljenje na *Prijedlog zakona o potvrđivanju Sporazuma o suradnji za partnerstvo i razvoj između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Islamske Republike Afganistana, s druge strane*, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona;

- Očitovanje vezano uz Nacrt prijedloga Odluke Vlade Republike Hrvatske o osnivanju Radne skupine za izradu Prijedloga novog *Nacionalnog akcijskog plana provedbe rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325 (2000.) o ženama, miru i sigurnosti i drugih srodnih rezolucija*;
- Očitovanje na Prijedlog Odluke o osnivanju Nacionalnog vijeća za održivi razvoj;
- Očitovanje na Komentar br. 36. članka 6. Međunarodnog pakta o građanskim i političkim pravima;
- Očitovanje i mišljenje o temama vezanim za ravnopravnost spolova u sklopu biregionalne suradnje Europske unije i Latinske Amerike, a povodom trećeg Sastanka na vrhu EU – CELAC (Zajednice latinoameričkih i karipskih zemalja);
- Prilog za izjavu stalnog predstavnika Republike Hrvatske pri UN-u na 61. zasjedanju Komisije o statusu žena (New York, 13.-24. ožujka 2017.) s prioritetnom temom „Gospodarsko osnaživanje žena u promjenjivom svijetu rada“;
- Prilog za izradu i pripremu stajališta Republike Hrvatske o zaključcima estonskog predsjedništva na temu jačanja mjera za suzbijanje rodne segregacije u obrazovanju i zapošljavanju za potrebe rasprave u Radnoj skupini za socijalna pitanja Vijeća EU te očitovanje za Stalno predstavništvo Republike Hrvatske pri EU na zaključke Vijeća o rodnoj segregaciji u obrazovanju i zapošljavanju;
- Prilog za odgovore na upitnik Uredu visokog povjerenika za ljudska prava (OHCHR) vezano za pristup žena internetu i upotrebi informatičke tehnologije, a za potrebe 35. zasjedanja UN Vijeća za ljudska prava;
- Prilog iz nadležnosti URS-a za izvještaj o provedbi Plana aktivnosti EU za ravnopravnost spolova GAP II za 2016. godinu (EU Gender Action Plan – Global and Regional initiatives and Institutional Culture Shift) temeljem Obrasca za izvještavanje Glavnog tajništva Vijeća Europske unije (iz uprave DEVGEN);
- Prilog za izvještaj o pruženoj razvojnoj i humanitarnoj pomoći Republike Hrvatske inozemstvu za 2016. godinu;
- Očitovanje o Provedbi rezolucije Opće skupštine UN-a „Unaprjeđenje stanja žena i djevojčica u ruralnim područjima“ i „Žene u razvoju“;
- Očitovanje na pismo neovisnog stručnjaka UN-a o zaštiti od nasilja i diskriminacije temeljem seksualne orijentacije i rodne identiteta;
- Prilog URS-a o cilju 5. održivog razvoja – Ravnopravnost spolova za potrebe nacionalne izjave na godišnjem zasjedanju u New Yorku UN-ovog Političkog foruma visoke razine za održivi razvoj (HLPF) pod okriljem UN-ovog Ekonomskog i socijalnog vijeća (ECOSOC-a) te prilog za sudjelovanje predstavnika Službe za UN, globalna pitanja i međunarodne organizacije Ministarstva vanjskih i europskih poslova na stručnom dijelu zasjedanja;
- Mišljenje na Nacrt prijedloga zakona o potvrđivanju Sporazuma o pojačanom partnerstvu i suradnji između Europske unije i njezinih država članica, s jedne strane, i Republike Kazahstana, s druge strane, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona.

Na ovom mjestu je potrebno istaknuti i redovitu suradnju URS-a i Stalne misije Republike Hrvatske u Bruxellesu s ciljem razmjene i ažuriranja informacija. Stalna misija obavještavala je URS o temama sastanaka Vijeća za zapošljavanje, socijalnu politiku, zdravstvo i pitanja

potrošača (EPSCO Vijeće), i sastanaka Odbora stalnih predstavnika (COREPER-a) koji pripremaju sjednice Vijeća EU, a URS je dostavljao bilješke sa različitih sastanaka u EU na kojima su sudjelovale predstavnice URS-a, primjerice u Europskom institutu za ravnopravnost spolova, na sastancima Skupine visoke razine za uvođenje rodno osvijestjenih politika Europske komisije i Savjetodavnog odbora za jednake mogućnosti žena i muškaraca Europske komisije.

Ministarstvu rada i mirovinskog sustava:

- Prilog za Izvješće o primjeni *Konvencije o diskriminaciji u odnosu na zaposlenje i zanimanje br. 111.* temeljem pripadajućeg obrasca Međunarodne organizacije rada;
- Očitovanje na prijedlog EK u vezi Seta indikatora za praćenje Europskog stupa socijalnih prava.

Ministarstvu poljoprivrede:

- Mišljenje o Godišnjem izvješću o provedbi Programa za ruralni razvoj za 2016. godinu;
- Mišljenje o 4. izmjenama Programa za ruralni razvoj 2014. – 2020.

Ministarstvu kulture:

- Mišljenje na Ugovor između Hrvatske radiotelevizije i Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 1. siječnja 2018. do 31. prosinca 2022. godine.

Uredu za zakonodavstvo:

- Mišljenje na Prijedlog uredbe o provedbi postupaka procjene učinaka propisa.

Agenciji za elektroničke medije:

- Očitovanje u vezi s provedbom članka 33. *Zakona o elektroničkim medijima.*

3.2. Sudjelovanje u radnim skupinama, odborima i povjerenstvima pri tijelima državne uprave

U izvještajnom razdoblju predstavnice URS-a sudjelovale su, kao stalne članice, u radu 32 radne skupine, povjerenstava, odbora i drugih stručnih tijela u okviru Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku, Ministarstva vanjskih i europskih poslova, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta, Ministarstva regionalnoga razvoja i fondova Europske unije, Ministarstva poljoprivrede, Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije, Ureda za ljudska prava i prava nacionalnih manjina i Ureda za udruge kako slijedi:

1. Radna skupina za praćenje provedbe *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja*;
2. Pododbor za praćenje Sporazuma o partnerstvu;

3. Radna skupina za izradu *Nacrta prijedloga Nacionalne strategije zaštite od nasilja u obitelji od 2017. do 2022. godine*;
4. Radna skupina za izradu *Nacrta Nacionalne strategije izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom od 2017. do 2020. godine*;
5. Radna skupina za izradu *Zakona o potvrđivanju Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji*;
6. Radna skupina za izradu IX., X., XI. i XII. periodičnog izvješća Republike Hrvatske o primjeni *Međunarodne konvencije o ukidanju svih oblika rasne diskriminacije*;
7. Radna skupina za izradu *Nacionalnog akcijskog plana provedbe rezolucije Vijeća sigurnosti Ujedinjenih naroda 1325 (2000.) o ženama, miru i sigurnosti i srodnih rezolucija*;
8. Radna skupina za izradu *Nacionalnog programa za mlade za razdoblje od 2018. do 2021. godine*;
9. Savjet za mlade Vlade Republike Hrvatske;
10. Međuresorna radna skupina za europske poslove;
11. Međuresorna radna skupina za pripremu predsjedanja RH Odborom ministara Vijeća Europe
12. Nacionalno vijeće za održivi razvoj;
13. Međuresorna radna skupina za koordinaciju provedbe *Strategije razvoja poduzetništva žena u Republici Hrvatskoj, za razdoblje od 2014. do 2020. godine*;
14. Radna skupina za izradu *Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2022. godine i Akcijskog plana za provedbu Nacionalnog plana za borbu protiv diskriminacije za razdoblje od 2017. do 2019. godine*;
15. Radna skupina za izradu analize i prijedloga mjera za unaprjeđenje prava transrodnih osoba;
16. Međuresorno povjerenstvo za koordinaciju politike financiranja projekata i programa udruga iz Državnog proračuna Republike Hrvatske;
17. Radna skupina za izradu nove *Nacionalne strategije stvaranja poticajnog okruženja za razvoj civilnoga društva za razdoblje 2017. – 2021.*;
18. Koordinacija za savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata i administratora u sustavu „e-Savjetovanja“;
19. Koordinacija službenika za informiranje u sustavu Vlade Republike Hrvatske;
20. Koordinacija TAIEX instrumenta i Twinning-out instrumenata EU pomoći;

21. Nacionalni odbor za praćenje provedbe projekta DESIrE.

Predstavnice URS-a sudjelovale su, također, na većem broju različitih konferencija, okruglih stolova i drugih skupova u organizaciji tijela državne uprave i na tematskim sjednicama Odbora za ravnopravnost spolova i Odbora za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Hrvatskog sabora.

3.3. Sudjelovanje predstavnica URS-a u radu odbora za praćenje Operativnih programa za korištenje Europskih strukturnih i investicijskih fondova

S obzirom da je ravnopravnost spolova tzv. horizontalna tema u praćenju provedbe Operativnih programa, predstavnice URS-a redovito sudjeluju u radu odbora za njihovo praćenje i evaluacijskim upravljačkim skupinama. Pisanim putem dostavljaju se nadležnim tijelima mišljenja i stavovi vezani za kriterije i metodologiju odabira operacija unutar investicijskih prioriteta, kao i mišljenja na nacрте završnih evaluacijskih izvješća sustava upravljanja i kontrole Operativnih programa. Predstavnice URS-a sudjelovale su u odborima i upravljačkim skupinama kako slijedi:

1. Odbor za praćenje za *Operativni program „Konkurentnost i kohezija 2014.-2020.“*;
2. Nadzorni odbor za *Operativni program „Regionalna konkurentnost 2007.-2013.“*;
3. Odbor za praćenje *Operativnog programa „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“*;
4. Nadzorni odbor *Operativnog programa „Razvoj ljudskih potencijala 2007.-2013.“*;
5. Prošireni sastav Evaluacijske upravljačke skupine za *Operativni program „Razvoj ljudskih potencijala 2007.-2013.“* u okviru Europskog socijalnog fonda;
6. Evaluacijska upravljačka skupina za *Operativni program „Učinkoviti ljudski potencijali 2014.-2020.“* u okviru Europskog socijalnog fonda;
7. Sektorski nadzorni pododbor za praćenje provedbe decentraliziranih projekata iz *I. komponente Programa IPA u području pravde, slobode i sigurnosti*;
8. Operativna struktura *I. komponente pretpristupnog programa PHARE, IPA i Prijelaznog instrumenta*;
9. Odbor za praćenje provedbe *Operativnog programa za pomorstvo i ribarstvo Republike Hrvatske za programsko razdoblje 2014.-2020.*;
10. Odbor za praćenje provedbe *Programa ruralnog razvoja Republike Hrvatske 2014.-2020.*;
11. Mreža koordinatorica/ica za borbu protiv diskriminacije u provedbi ESI fondova.

3.3.1. Edukacija službenika koji rade na upravljanju i nadzoru u Europskim strukturnim i investicijskim fondovima

U Kući Europe održano je u veljači svečano obilježavanje završetka prvog ciklusa edukacija “Antidiskriminacija, ravnopravnost spolova i primjena Konvencije UN-a o pravima osoba s invaliditetom u ESI fondovima“. Tom prilikom, pomoćnica ravnateljice održala je izlaganje, u kojem je naglasila važnost provedbe ovakvih radionica za sve koji rade na Europskim strukturnim i investicijskim fondovima (dalje: ESI) kao i svih ostalih koji su uključeni u izradu zakona, programa, strategija i politika, s ciljem ostvarenja ravnopravnosti spolova.

Edukacija službenika koji rade u različitim segmentima upravljanja i nadzora ESI fondova rezultat je provedbe obveze Republike Hrvatske u ispunjavanju općih ex-ante uvjeta za korištenje EU fondova 2014.-2020. Ex-ante uvjeti uključuju edukaciju o antidiskriminaciji, ravnopravnosti spolova te pravima osoba s invaliditetom. Jednodnevni seminari počeli su se održavati u prosincu 2015. godine u Državnoj školi za javnu upravu (dalje: DŠJU) i nastavili tijekom 2017. godine. U dijelu koji se odnosi na ravnopravnost spolova, tijekom dva školska sata, polaznici/e su se upoznavali s nacionalnim i europskim zakonodavnim okvirom, politikom ravnopravnosti spolova, integracijom rodne perspektive u različite segmente upravljanja ESI fondovima uz praktične, sektorski prilagođene primjere. Tijekom izvještajnog razdoblja su pomoćnica ravnateljice i dvije savjetnice, u svojstvu trenerica, održale šest seminara za ukupno 174 službenika/ca iz sustava upravljanja i nadzora provedbe ESI fondova.

4. MEĐUNARODNA SURADNJA

Predstavnice URS-a sudjeluju u šest radnih skupina pri međunarodnim tijelima te su tijekom izvještajnog razdoblja, sukladno obvezama prema međunarodnoj zajednici, izrađeni izvještaji i prilozi o stanju u području ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj.

4.1. Ujedinjeni narodi

U siječnju su Ministarstvu vanjskih i europskih poslova (dalje: MVEP) dostavljeni podaci i odgovori na 37 pitanja iz upitnika prema nadležnosti URS-a za Globalnu bazu podataka o nasilju nad ženama koju je od država članica zatražila organizacija UN WOMEN. Globalna baza podataka o nasilju nad ženama je *online* izvor, izrađen s ciljem da se prikupe opsežni i ažurirani podaci od strane svih 193 država članica UN-a. Baza sadrži podatke o zakonima, strategijama, institucionalnim mehanizmima, istraživanjima i statističkim podacima, financijskim sredstvima, uslugama za žrtve, preventivnim mjerama, edukacijama, programima za počinitelje, sudjelovanju u regionalnim i međunarodnim inicijativama, kao i o praćenju i vrednovanju,

U ožujku je URS dostavio UN Women podatke o osobama koje bi mogle pružiti podršku zajedničkom projektu Svjetske banke i Organizacije za ekonomsku suradnju i razvoj (OECD) s ciljem prikupljanja i procjene indikatora Cilja 5.1.1. Agende 2030 za održivi razvoj “Postojanje zakonskog okvira za promicanje i provedbu ravnopravnosti spolova te nadzor postupaka sprečavanja diskriminacije temeljem spola”

U rujnu je temeljem Odluke Vlade Republike Hrvatske, v.d. ravnateljice URS-a imenovana u Nacionalno vijeće za održivi razvoj. Zadatak tog tijela je da predlaže Vladi Republike Hrvatske mjere i aktivnosti, prioritete, dinamiku i potrebna sredstva te prati analizira i koordinira provedbu šesnaest ciljeva održivog razvoja Razvojne agende UN-a do 2030. definiranih rezolucijom Opće skupštine UN-a br. 70/1 „Transformirajući naš svijet: Agenda 2030 za održivi razvoj“. Ravnopravnost spolova i osnaživanje svih žena i djevojčica, kao Cilj 5. Agende 2030 od osobite je važnosti za djelokrug rada URS-a.

URS je dostavio MVEP-u, u travnju 2017., mišljenje na nacrt „Načela za globalno djelovanje Inicijative za sprečavanje seksualnog nasilja u sukobima“ te naveo kao primjer dobre prakse *Protokol o postupanju u slučajevima seksualnog nasilja*. Zahtjev za očitovanjem Republike Hrvatske na navedeni dokument dostavilo je Ministarstvo vanjskih poslova Velike Britanije s ciljem njegovog predstavljanja na jesenskom zasjedanju Opće skupštine UN-a.

Prema članku 18. UN-ove Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena (CEDAW), sve države stranke Konvencije obvezuju se podnositi izvješće Glavnom tajniku UN-a o napretku ostvarenom u primjeni ove Konvencije. Nacionalno izaslanstvo RH je u srpnju 2015. godine, predstavilo *Četvrto i peto periodično izvješće za Hrvatsku, za razdoblje od 2005. do 2010./2015. godine*. Nakon predstavljanja navedenog Izvješća, UN Odbor za uklanjanje diskriminacije žena donio je na svojem 61. zasjedanju Zaključne primjedbe o izvješću u kojima je istaknuo pozitivne aspekte i postignuti napredak, kao i glavna područja zabrinutosti te preporuke kojima poziva RH i nadležne institucije na poduzimanje daljnjih mjera s ciljem unaprjeđenja položaja žena i uspostavljanja stvarne ravnopravnosti spolova. Odbor je zatražio da se nakon dvije godine od donošenja Zaključnih primjedbi dostave informacije o poduzetim koracima vezanim uz provedbu pojedinih preporuka. U srpnju 2017. godine je URS, temeljem obveze o izvještavanju o provedbi pojedinih preporuka iz Zaključnih primjedbi na *Četvrto i peto periodično izvješće Republike Hrvatske prema članku 18. UN Konvencije o uklanjanju svih oblika diskriminaciji žena*, uputio UN-ovom Odboru za uklanjanje diskriminacije žena izvješće o poduzetim aktivnostima u zadnje dvije godine. Posebne preporuke i područja izražene zabrinutosti koje je Odbor iskazao u svojim Zaključnim primjedbama, iz nadležnosti su Ministarstva unutarnjih poslova, Ministarstva pravosuđa, Ministarstva zdravstva i Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku. URS je objedinio očitovanja nadležnih tijela i posredstvom MVEP, odnosno Stalnog predstavništva RH pri UN-u, dostavio traženo izvješće.

Tijekom 2017. godine, URS je, uz Ministarstvo poljoprivrede, na inicijativu MVEP-a, nakon upućene note Glavnog tajnika UN-a, sudjelovao u izradi cjelovitog nacionalnog izvješća o provedbi *Rezolucije Opće skupštine o unaprjeđenju stanja žena i djevojčica u ruralnim područjima* (Improvement of the situation of women and girls in rural areas – A/Res/70/132) te u okviru svoje nadležnosti i dostupnih informacija dostavio relevantne podatke za navedeno.

4.2. Vijeće Europe (VE)

4.2.1. Komisija za ravnopravnost spolova VE (GEC)

Sastanci Komisije za ravnopravnost spolova VE – Gender Equality Commission (dalje: GEC) održavaju se dva puta godišnje. Ravnateljica URS-a, u svojstvu članice GEC-a redovno sudjeluje u radu tog tijela. U izvještajnom razdoblju, sastanci su održani u Strasbourgu i Pragu.

Na redovnom sastanku GEC-a u Strasbourgu raspravljalo se o nacrtu nove *Strategije za ravnopravnost spolova VE, za razdoblje od 2018. do 2023. godine* te postignućima u provedbi pet ciljeva strategije za razdoblje do 2017. godine, uključujući borbu protiv rodni stereotipa i seksizama te napredak u izradi Nacrta Preporuke za borbu protiv seksizma. U okviru strateškog cilja vezanog za postizanje ravnoteže u zastupljenosti žena i muškaraca pri donošenju odluka u političkom i javnom sektoru bilo je riječi o trećem krugu praćenja provedbe *Preporuke Rec (2003)3 odbora ministara VE državama članicama o uravnoteženom sudjelovanju žena i muškaraca u političkom i javnom odlučivanju*. URS je na svojim mrežnim stranicama objavio informaciju o rezultatima analitičkog Izvješća VE za 2016. godinu nastalog u sklopu trećeg kruga monitoringa primjene *Preporuke Vijeća ministara Rec (2003)3 o uravnoteženoj participaciji žena i muškaraca u političkom i javnom životu*. Podaci su prikupljeni od 46 zemalja članica, a praćen je njihov napredak u različitim aspektima političkog i javnog života. Hrvatska, prema ovom Izvješću, ima ispodprosječne rezultate u pogledu udjela zastupnica u parlamentu, ali i iznadprosječne vrijednosti po broju veleposlanica. (<https://ravnopravnost.gov.hr/vijesti/participacija-zena-u-politickom-i-javnom-zivotu-velika-nejednakost-diljem-europe/3050>). GEC-u su dostavljeni komentari na Izvješće o provedbi ove *Preporuke*.

Dostavom komentara GEC-u na nacrt nove *Strategije za ravnopravnost spolova VE, za razdoblje od 2018. do 2023. godine*, URS se nakon sastanka u Strasbourgu, a tijekom izvještajnog razdoblja, aktivno uključio u izradu predmetnog dokumenta.

Od 14. do 17. studenoga, v.d. ravnateljice sudjelovala je u Pragu na redovnom, 12. sastanku GEC-a gdje je prihvaćen njen prijedlog da se na dnevni red sljedećeg sastanka GEC-uvrsti tematska rasprava o ženama u sportu, a o čemu će prezentaciju održati predstavnica RH.

Tom prilikom je u Pragu održana i Konferencija o prikupljanju podataka i istraživanju o nasilju nad ženama i obiteljskom nasilju. V.d. ravnateljice URS-a sudjelovala je i na okruglom stolu na temu „Socijalni, zdravstveni i ekonomski utjecaj na nasilje nad ženama i nasilje u obitelji“ koje je povodom predsjedavanja Republike Češke Odborom ministara VE, organizirao Ured Vlade Republike Češke.

U veljači je Vijeće Europe objavilo *Godišnje izvješće o provedbi Strategije za ravnopravnost spolova 2014.-2017.* za 2016. godinu u kojem se ističe da su zemlje članice nastavile s proaktivnim mjerama vezanim uz provedbu svih pet ciljeva ove Strategije, uključujući inicijative i donošenje novih zakona i politika. URS je temeljem dostavljenih priloga nadležnih tijela državne uprave izradio *Godišnje izvješće o provedbi Strategije za ravnopravnost spolova VE 2014.-2017., za 2017. godinu* i u rujnu dostavio GEC-u. URS je u svoje izvješće uključio prikaz provedenih aktivnosti i mjera u području borbe protiv rodni

stereotipa i seksizma, prevencije i borbe protiv nasilja nad ženama, ravnopravnog pristupa žena pravosudnim tijelima, političkoj participaciji žena i koracima za uvođenje načela ravnopravnosti spolova u javne politike. Hrvatska je u Izvješću istaknuta kao primjer dobre prakse u provedbi većeg dijela navedenih aktivnosti uključivši aktivnosti vezane za prijevod i distribuciju *Strategije VE za ravnopravnost spolova 2014.-2017.*, Istanbulske konvencije i njenu promidžbu te aktivnosti vezane za suzbijanje stereotipa, unaprjeđenje pristupa žena pravdi, kao i aktivnosti za uvođenje rodno osviještenih politika.

Savjetnica u URS-u sudjelovala je u lipnju na sastanku radne skupine za izradu nove *Preporuke VE za borbu protiv seksizma* (dalje: *Preporuka*), koji je održan u Parizu. U radu radne skupine sudjeluje 15 država članica VE. Za potrebe rasprave na sastancima s ciljem usklađivanja teksta nacrt *Preporuke*, URS je u suradnji s Uredom pravobraniteljice za ravnopravnost spolova, prosljedio Tajništvu VE popis nacionalnih primjera dobrih praksi u području prevencije i borbe protiv seksizma. Tekst nacrt *Preporuke* predstavljen je, kao što je ranije rečeno, na redovnom sastanku GEC-a u Pragu u studenom. Sljedeći sastanak radne skupine za izradu nove *Preporuke VE za borbu protiv seksizma* planiran je u 2018. godini.

4.2.2. Europska komisija za borbu protiv rasizma i nesnošljivosti Vijeća Europe (ECRI)

U sklopu svog petog ciklusa praćenja napretka na osnovu preporuka iz izvještaja za 2012. godinu, izaslanstvo ECRI je od 25.-28. travnja posjetilo Republiku Hrvatsku. MVEP je tim povodom organizirao niz sastanaka izaslanstva ECRI s velikim brojem predstavnika tijela državne uprave i predstavnika lokalne i područne (regionalne) samouprave. V.d. ravnateljice URS-a sudjelovala je na tematskoj raspravi o zakonodavstvu u Republici Hrvatskoj i na tematskoj raspravi o LGBTI osobama. Izvještaj ECRI, na kojeg se URS i očitovao, pokazuje da unatoč napretku i vidljivom unapređenju zakonodavstva, Republika Hrvatska mora poraditi na smanjivanju govora mržnje u medijima, ksenofobiji i predrasudama te zaštititi LGBTI osobe od diskriminacije. ECRI u svojim preporukama spominje i uvođenje obaveznog obrazovanja za ljudska prava u sklopu građanskog odgoja u školama.

4.3. Europska unija

4.3.1. Europski parlament

Na inicijativu euro zastupnice Dubravke Šuice, u ožujku se u Europskom parlamentu održala konferencija na temu „Ravnopravnost žena i muškaraca na radnom mjestu i u politici“ kojoj su, uz zastupnike/ce i zaposlenike/ce Europskog parlamenta, prisustvovali i gosti iz Zagrebačke škole Ekonomije i menadžmenta. Povod konferenciji je i 60. obljetnica *Rimskih ugovora* kojima je uvedeno načelo jednakih plaća za jednaki rad žena i muškaraca u današnjoj Europskoj uniji. V.d. ravnateljice URS-a je na poziv zastupnice Šuice, održala uvodno izlaganje kojim je predstavila zakonodavno-institucionalni okvir za provedbu politike ravnopravnosti spolova u Republici Hrvatskoj, pojasnila institucionalne mehanizme za ravnopravnost spolova i njihov djelokrug rada te najvažnije strategije u okviru kojih

Republika Hrvatska djeluje na promicanju i uspostavljanju ravnopravnosti spolova. Nakon konferencije, gđe. Šuica, Štimac Radin i Leinert-Novosel s Fakulteta političkih znanosti, bile su gošće u TV emisiji „Iz srca Europe“ koja se bavi aktualnim temama u Europskom parlamentu. Pitanje ravnopravnosti spolova time je dobilo još jednu potvrdu svog značaja u europskom političkom i javnom prostoru.

4.3.2. Europska komisija

4.3.2.1. Skupina visoke razine za uvođenje rodno osviještenih politika Europske komisije (High Level Group on Gender Mainstreaming)

Redoviti sastanak Skupine visoke razine za uvođenje rodno osviještenih politika Europske komisije (dalje: HLG) održan je od 1. do 3. ožujka na Malti. Mjesto održavanja sastanaka HLG podudara se sa rotirajućim predsjedavanjem država članica Vijećem EU. Za potrebe sastanaka URS, kao i predstavnici drugih zemalja članica, redovito dostavlja EK izvješće o aktivnostima koje su se u području ravnopravnosti spolova odvijale u Republici Hrvatskoj u proteklom šestomjesečnom razdoblju.

V.d. ravnateljice nazočne je na Malti izvijestila da je Vlada Republike Hrvatske najavila pokretanje procesa ratifikacije *Konvencije Vijeća Europe o sprečavanju i borbi protiv nasilja nad ženama i nasilja u obitelji* (Istanbulske konvencije). U nastavku se raspravljalo o pripremama EU za sudjelovanje na 61. sjednici UN Komisije za status žena na prioritetnu temu „Ekonomsko osnaživanje žena u svijetu rada“ kao i o praćenju provedbe UN Agende 2030 za održivi razvoj. Naglašeno je da se od zemalja članica EU očekuje skoro zauzimanje stajališta o vrstama i dinamici praćenja napretka u postizanju Održivih ciljeva razvoja, s naglaskom na uvrštavanju statističkih podataka razvrstanih po spolu u sve indikatore napretka. Sudionici sastanka su informirani o sadržaju „Priopćenja Europske komisije o sljedećim koracima za održivu europsku budućnost“ te o sadržaju dokumenta „Ključne europske aktivnosti kojima se podržava Agenda 2030 i Održivi ciljevi razvoja“. EK planira da, osim redovitog izvještavanja o napretku u ostvarenju Održivih ciljeva razvoja, izradi i Godišnji izvještaj o ravnopravnosti spolova kojeg će predstaviti na Političkom forumu visoke razine u srpnju 2017. Nadalje, naglašeno je da je Eurostat pokrenuo konzultativni proces sa stručnjacima u području statistike u državama članicama s ciljem izrade indikatora, a Odjel za ravnopravnost spolova pri Općoj upravi za pravdu EK uvjeren je da jedino osjetljivost indikatora na razlike po spolu mogu osigurati adekvatnu provedbu UN Agende 2030. V.d. ravnateljice je obavijestila prisutne da je Republici Hrvatskoj, preko URS-a, ponuđeno od strane UN Women i Svjetske banke, uključivanje i sudjelovanje u radnoj skupini za definiranje indikatora za cilj 5. - Ravnopravnost spolova Agende 2030.

Međunarodna konferencija „Odgovori Europske unije na rodno uvjetovano nasilje: međusektorska perspektiva“ održana je 3. veljače, uz podršku EU Programa pravda, jednakost i građanstvo, kao tema od posebnog prioriteta koju je odabrala Malta kao predsjedavajuća Vijećem EU. Na konferenciji je sudjelovalo oko stotinu sudionika/ca iz svih zemalja članica EU, a održana su tri panela na kojima su izlaganja održali predstavnici EK, VE, akademske zajednice i pojedinih država članica. Na prvom panelu predstavljeni su rezultati istraživanja o rodno uvjetovanom nasilju Eurobarometra i Agencije za temeljna prava. Drugi panel bio je posvećen temi pristupa pravdi i uslugama u okviru Direktive o pravima žrtava i Istanbulske

konvencije vezano uz promjene u zakonodavstvu, kampanje za zaštitu žrtava nasilja u zdravstvu, mjerama za uklanjanje obiteljskog nasilja te načinu praćenja provedbe Istanbulske konvencije. Rodno uvjetovano nasilje u kontekstu višestruke diskriminacije bila je tema trećeg panela, u sklopu koje se raspravljalo o nasilju temeljem invaliditeta, rase, spolne orijentacije i dr. S konferencije je upućen poziv zemljama članicama da ratificiraju Istanbulsku konvenciju.

Tijekom dvodnevnog, drugog godišnjeg redovnog sastanka HLG-e u Tallinnu, Estonija, 7-8. rujna, na kojem je sudjelovala savjetnica u URS-u, u svojstvu zamjenice članice, ravnateljice URS-a, raspravljalo se o nekoliko prioriternih tema od kojih je značajno spomenuti Paket mjera EK za usklađivanje privatnog i poslovnog života u sklopu kojeg je analiza financijskog učinka očinskog dopusta u Estoniji pokazala da bi očinski dopust mogao imati pozitivan učinak na BDP, na veću zaposlenost te na produktivnost i strukturu zaposlenih u tvrtkama. Nadalje, rezultati istraživanja Europskog instituta za ravnopravnost spolova (dalje: EIGE) upućuju na problem manjka ženske radne snage u području STEM i IKT te povećane potražnje u području skrbi i njege te potrebi uklanjanja stereotipa u izborima zanimanja kod mladih ljudi.

EK je najavila donošenje *Akcijskog plana za uklanjanje razlika u plaćama između žena i muškaraca*. U tom kontekstu je zanimljiv je primjer Njemačke koja je u srpnju 2017. donijela *Zakon o promicanju transparentnosti u strukturi plaća* te obvezu poslodavaca da dostavljaju izvješća o razlikama u plaćama između žena i muškaraca. Njemačka je donijela i Akcijski plan kojim se revalorizira rad u zdravstvu, socijali i obrazovanju.

Vezano za nasilje nad ženama, predstavnica EK obavijestila je prisutne da Radna skupina za temeljna prava, građanska prava i slobodu kretanja (FREMP) priprema Kodeks o postupanju kojim bi se regulirala podjela zaduženja između EU i država članica u primjeni Istanbulske konvencije te naglasila da VE financira projekte za pripremu, praćenje i procjenu provedbe Istanbulske konvencije kroz Norveški Fond i Fond za ljudska prava.

Vezano za provedbu UN Agende 2030 za održivi razvoj, rečeno je da se očekuje od država članica EU da indikatore napretka u postizanju održivih ciljeva razvoja uključe u svoje nacionalne politike, poput Slovenije koja je donijela „*Nacionalnu strategiju razvoja Slovenije do 2030. godine*“ usklađenu s Održivim ciljevima razvoja.

4.3.2.2. Savjetodavni odbor za jednake mogućnosti žena i muškaraca Europske komisije (Advisory Committee for equal opportunities for women and men)

Savjetodavni odbor za jednake mogućnosti žena i muškaraca EK (dalje: Savjetodavni odbor) je stalno radno tijelo EK koje se sastaje dva puta godišnje, ima stalne predstavnike/ce mehanizama za ravnopravnost spolova iz svih zemalja članica EU, a *ad hoc* radne skupine, izrađuju dva do tri stručna mišljenja/stajališta godišnje o zajednički odabranim temama ili temama na zahtjev EK. Nacrta stajališta se dostavljaju na očitovanje članovima/cama Savjetodavnog odbora, a završna verzija teksta dostavlja se EK s ciljem podrške EK u provedbi određenih inicijativa. URS je tijekom izvještajnog razdoblja dostavio mišljenje na nacрте

stajališta pod nazivom „Jaz u plaćama“ i „Rodna uravnoteženost u donošenju političkih odluka“. Sva stajališta uvrštena su na internetske stranice Savjetodavnog odbora.

Na 49. sastanku Savjetodavnog odbora 2. lipnja u Bruxelles-u, na kojem je sudjelovala savjetnica iz URS-a, predstavnici/e Opće uprave za pravdu, potrošače i ravnopravnost spolova pri EK osvrnuli su se na *Izveštaj o ravnopravnosti žena i muškaraca u EU za 2017.* koji po svojoj strukturi i sadržaju slijedi ciljeve i mjere iz Strategije EK (*Strateškog djelovanja za ravnopravnost spolova 2016.-2019.*). Osnovni zaključci odnose na činjenicu da je jaz u zaposlenosti još uvijek visok i iznosi 12% u korist muškaraca; da muškarci rade prosječno na plaćenim poslovima 39 sati tjedno, a žene 33 sata; da zaposlene žene provedu 22 sata tjedno u neplaćenim, kućanskim poslovima, dok zaposleni muškarci u neplaćenom radu provedu manje od 10 sati tjedno; da je udio žena u parlamentima zemalja članica EU porastao s 22% na 29% , ali je rast udjela žena vrlo spor; da je porast broja silovanja u zadnjih nekoliko godina povećan za 37% te će Eurostat početi razvijati metodologiju prikupljanja podataka o nasilju nad ženama u suradnji sa stručnjacima i nacionalnim statističkim uredima.

Na sastanku je bilo riječi i o novom prijedlogu Inicijative za usklađivanje privatnog i profesionalnog života EK koja sadrži mjere vezane za skrb o djeci, roditeljske i druge dopuste, poreze, fleksibilizaciju radnog vremena, te ne-zakonske mjere kojima se utječe i motivira na pravičniju raspodjelu neplaćenog posla kao što je izrada vodiča za tvrtke, promocija roditeljskog dopusta i dr.

Predstavnici Opće uprave za zapošljavanje, socijalna pitanja i inkluziju (DG Employment, social affairs and inclusion) obavijestili su nazočne na sastanku da u suradnji s Međunarodnom organizacijom rada (ILO) rade na uvrštavanju spolnog uznemiravanja u zakonsku regulativu u području zdravlja i sigurnosti na radu.

Predstavnici Europske mreže stručnjaka za ravnopravnost spolova (ENEGE) predstavili su izvješće „Povezanost nasilja nad ženama i ekonomske neovisnosti“.

Rezultati istraživanja pokazuju povezanost različitih vrsta nasilja s ekonomskim i obrazovnim statusom žena, gdje je utvrđena veća vjerojatnost izloženosti fizičkom nasilju za žene nižih primanja i nižeg obrazovanja od njihovih partnera, dok su žene s većem ekonomskom neovisnosti i visokog obrazovanja izložnije psihološkom nasilju i seksualnom uznemiravanju.

Cjeloviti prikaz istraživanja dostupan je na web stranicama autora: <http://www.fondazionebrodolini.it/sites/default/files/violence-report-web>

4.3.2.3. Program Europske komisije za uzajamno učenje (Mutual Learning Programme)

EK organizira redovito dva do tri sastanka godišnje u okviru Programa uzajamnog učenja kojim pruža mogućnost predstavnicima zemalja članica da razmijene primjere dobre prakse, rasprave predložena rješenja te pokušaju u svoje nacionalne programe uvrstiti neke od predloženih ideja. Tijekom 2017. godine, u Program su bile uvrštene tri teme – Porezni sustav i ravnopravnost spolova, Spolno uznemiravanje i Azilanti i migranti kao žrtve nasilja.

Na temu spolnog uznemiravanja seminar razmjene dobrih praksi je organiziran u Kopenhagenu 27. i 28. rujna. V.d. ravnateljice URS-a je tom prilikom upoznala prisutne s hrvatskim zakonodavnim i strateškim okvirom vezanim uz suzbijanje spolnog uznemiravanja, kao i o primjerima dobre prakse koji se u ovom području provode u Republici Hrvatskoj.

4.3.2.4.Ostale inicijative Europske komisije

Budući da su na razini cijele EU pokazatelji o položaju žena u sektoru prometa prilično nepovoljni, na inicijativu EK, odnosno povjerenice Violete Bulc, nadležne za područje prometa te u suradnji s povjerenicom Verom Jourovom, nadležnom za područje rodne ravnopravnosti, a s ciljem poboljšanja položaja žena zaposlenih u području prometa te jačanja motivacije za zapošljavanje u tom sektoru, u EK je održan sastanak predstavnika zemalja članica na temu „Zapošljavanje žena u sektoru prometa“. Na sastanku je sudjelovala i savjetnica u URS-u. Sudionici su dali podršku inicijativi za osnivanje platforme za djelovanje u ovom području. Cilj platforme je okupljanje članica oko aktivnosti koje bi dovele do rodne uravnoteženosti u području prometa. Krajem godine je platforma pod nazivom „Žene u prometu – EU Platforma za promjene“ (Women in Transport - EU Platform for Change) i osnovana. Njeno potpisivanje organizirali su EK i Europsko gospodarsko i socijalno vijeće (EESC). U ime Ministarstva mora, prometa i infrastrukture, Platformu je potpisala državna tajnica, a u ime URS-a ravnateljica URS-a. Republika Hrvatska nije samo potpisnica Platforme, već je uz Švedsku, Španjolsku i Austriju i njezina osnivačica.

4.3.3.Europski institut za ravnopravnost spolova (EIGE)

Predstavnice URS-a su članice Upravnog odbora i Foruma stručnjaka EIGE-a.

Tijekom 2017. održana su dva sastanka Upravnog odbora EIGE-a u Vilniusu na kojima je sudjelovala pomoćnica ravnateljice.

U svibnju je održan 28. sastanak Upravnog odbora. U dnevni red je, uz ostalo, uvršteno i Godišnje izvješće EIGE-a o provedenim aktivnostima kao i strateški prioriteti za razdoblje od 2019. do 2021. godine. Oba dokumenta bila su predmet rasprave i usvajanja.

Uoči sastanka Upravnog odbora održan je i 3. zajednički sastanak Foruma stručnjaka i Upravnog odbora koji je rezultirao zaključkom o prioritetima rada EIGE-a za razdoblje od 2018. do 2021.godine u odnosu na relevantne EU politike i raspoloživi proračun.

Na 29. sastanku Upravnog odbora EIGE-a u studenom predstavljeni su rezultati rada od prvog do trećeg kvartala 2017., među kojima istaknuto mjesto ima predstavljanje Indeksa rodne ravnopravnosti održano u listopadu 2017. Izvješće je popraćeno prezentacijom o ostvarenju planiranih indikatora za svaku aktivnost i statusu njihove provedbe. Predstavljen je i ključni dokument za rad EIGE-a, novi Programski dokument za razdoblje od 2019. do 2021. godine kojim su određeni prioriteti rada kao i proračunska sredstva.

U Forum stručnjaka EIGE-a imenovana je, u svojstvu predstavnice Republike Hrvatske, dr.sc. Ivana Jugović iz Instituta za društvena istraživanja iz Zagreba, a njena zamjena je savjetnica u URS-u.

Cilj 19. sastanka Stručnog foruma održanog 16. i 17. svibnja u Vilniusu bio je izraditi strateške prioritete EIGE-a za razdoblje 2019.-2021. te pripremiti prijedloge za odluke Upravnog odbora EIGE-a. EIGE je ranije obavio konzultacije s drugim dionicima - civilnim društvom, radnim neformalnim skupinama u Europskom Parlamentu te znanstvenom zajednicom. Među prioritete rada uvršteno je nasilje nad ženama, uvođenje perspektive ravnopravnosti spolova u javne politike i nastavak istraživačkih projekata EIGE-a. Studija EIGE-a o ravnopravnosti spolova sa stanovišta ekonomske koristi („*Ekonomska korist od ravnopravnosti spolova u kontekstu EU politika*“) pokazala je da ravnopravnost spolova neosporno potiče ekonomski razvoj zato što utječe na visoko obrazovanje, demografiju, smanjenje razlika u plaćama i povećava aktivizam na tržištu rada. Izračunom je utvrđeno da ukoliko se poveća ravnopravnost spolova BDP će porasti do 2030. godine za 2,2%, a ako stanje u području ravnopravnosti spolova ostane isto, očekivani rast neće biti veći od 1,5%. Zaključno, studija ukazuje da veća ravnopravnost spolova pozitivno utječe na BDP, zaposlenost, produktivnost, konkurentnost i zaustavljanje negativnih demografskih trendova.

Savjetnica u URS-u sudjelovala je 11. listopada u Bruxelles-u na predstavljanju rezultata redovitog istraživanja EIGE-a o ravnopravnosti spolova pod nazivom Indeks ravnopravnosti spolova. Indeks ravnopravnosti spolova je alat kojim EIGE od 2005. godine mjeri učinkovitost javnih politika u EU i prati napredak u području ravnopravnosti spolova. To je kompozit koji se sastoji od pokazatelja u 6 područja (rad, novac, znanje, vrijeme, moć i zdravlje), a upotpunjen je područjem nasilja kao tzv. satelitskim područjem (zbog toga što se odnosi uglavnom na žene i statistički je nemoguće uspoređivati razlike između žena i muškaraca) te neravnopravnostima temeljem spola koje se pojavljuju u svim područjima (poput invaliditeta, dobi, strukture obitelji, obrazovanja i zemlje rođenja). Navedenih šest područja mjeri se kroz 31 indikator koji zajednički formiraju jedan jednostavan rezultat na skali od 1 do 100 gdje je sa 100 označena potpuna ravnopravnost, odnosno nepostojanje razlika između žena i muškaraca u praćenim područjima. EIGE prikuplja podatke iz različitih nacionalnih baza podataka koje se, sukladno međunarodnim obvezama, redovito dostavljaju, primjerice Eurostatu.

Indeks 2017. pokazuje da je ukupni napredak u EU vrlo spor. EU-28 ima samo 66,2 boda na skali od 100. Najbolja zemlja je Švedska s rezultatom od 82,6 bodova, a Grčka je pala na dno s 50 bodova. Najveći napredak u ravnopravnosti spolova u proteklih 10 godina dogodio se u području donošenja odluka, osobito u privatnom sektoru. Napredak je izostao u 12 zemalja s obzirom na to kako muškarci i žene provode svoje vrijeme. Tek svaki treći muškarac svakodnevno kuha i obavlja kućanske poslove, dok je to slučaj gotovo sa svakom ženom (79 %). Isto tako, muškarci imaju više vremena za sportske i kulturne aktivnosti te odmor. Žene migranti posebno su opterećene kada je riječ o skrbi za članove obitelji u usporedbi sa ženama koje su rođene u EU-u (46 % za prvu skupinu i 38 % za drugu skupinu).

Republika Hrvatska je sa indeksom od 53,1 na 24. mjestu od 28 država članica. U odnosu na 2012. to je pad od jednog mjesta jer je Hrvatska tada zauzimala 23. mjesto, dok je 2010. godine Hrvatska bila na 25. mjestu, a 2005. je bila na najboljem, 22. mjestu. Najveći napredak u odnosu na 2010. godinu, zabilježen je u području zdravlja.

U Ljubljani je u srpnju EIGE organizirao konzultativni sastanak na temu „Uloga policije i pravosuđa i prikupljanju komparativnih podataka o nasilju nad ženama u EU“, kao

jedan od 20 sastanaka u nizu održanih diljem EU s ciljem poboljšanja kvalitete prikupljanja podataka o partnerskom nasilju i silovanju. Sudionici/e su radili na razvoju preporuka s ciljem poboljšanja kvalitete i dostupnosti podataka u Hrvatskoj i Sloveniji. Na sastanku je sudjelovala pomoćnica ravnateljice.

URS je u listopadu dostavio prilog za potrebe izrade EIGE-ove „Studije o procjeni broja djevojčica izloženih riziku genitalnog sakaćenja u zemljama članicama EU“.

4.4. Suradnja s drugim međunarodnim dionicima

4.4.1. Organizacija za europsku sigurnost i suradnju (OESS)

V.d. ravnateljice URS-a je u svojstvu predstavnice RH sudjelovala na Drugoj preglednoj konferenciji o rodnoj jednakosti OESS-a, koja se održala od 12. do 13. lipnja u Beču u organizaciji Republike Austrije kao predsjedavajuće OESS-om, Ureda za rodnu jednakost pri tajništvu OESS-a i OESS-ovog Ureda za demokratske institucije i ljudska prava (ODIHR). Konferencija je pružila platformu za države sudionice, partnerske organizacije OESS-a, civilno društvo te članove/ice akademske zajednice za raspravu o napretku vezanom uz implementaciju, izazove i probleme koji se javljaju uz OESS-ov *Akcijski plan za rodnu jednakost* (Gender Equality Action Plan - GAP). Na zasebnim panelima raspravljalo se o sudjelovanju žena u sektoru sigurnosti, jednakim mogućnostima za žene u gospodarstvu, sudjelovanju žena u javnom i političkom životu i borbi protiv rodno uvjetovanog nasilja.

Ocijenjeno je da je održavanje Pregledne konferencije OESS-a o rodnoj jednakosti nakon tri godine, pozitivan znak i ukazuje na namjeru da se tema zadrži na dnevnom redu OESS-a.

4.4.2. Suradnja s Unijom za Mediteran

Povodom pripreme Ministarske konferencije na temu osnaživanja žena u organizaciji Unije za Mediteran - asocijacije zemalja članica EU, te mediteranskih zemalja, savjetnica u URS-u sudjelovala je na dva pripremna sastanka radnih skupina za pripremu Deklaracije o jačanju uloge žena u društvu. Prvi sastanak radne skupine održao se u srpnju u Barceloni, a drugi u listopadu u Madridu. Na sastancima je pripremljen tekst Deklaracije, koja je potpisana na Ministarskoj konferenciji u Kairu, u studenom. Savjetnica je sudjelovala na okruglim stolovima i popratnim događanjima uz Konferenciju s predstavnicima nevladinih organizacija i institucija iz zemalja članica Unije za Mediteran.

4.4.3. Veleposlanstvo Republike Finske u Zagrebu

Zahvaljujući odličnoj suradnji s Republikom Finskom u provedbi twinning projekta „Podrška ravnopravnosti spolova“, URS je razvio i suradničke odnose s Veleposlanstvom Republike Finske i veleposlanikom Nj.E. Timom Rajakangasom koji je tijekom cijele 2017. godine podržavao aktivnosti u projektu, sudjelovao na predstavljanju projekta i uličnim akcijama u sklopu kampanje „Neravnopravnost ne smije ostati poslovna tajna“. Kao posljedica takve suradnje razvilo se partnerstvo URS-a, saborskog Odbora za ravnopravnost spolova i Veleposlanstva Finske u provedbi inicijative „100 djela za ravnopravnost spolova u

Hrvatskoj“. Inicijativa je dio obilježavanja stogodišnjice neovisnosti Finske, a provođena je u Republici Hrvatskoj pod pokroviteljstvom predsjednice Republike Hrvatske. Cilj inicijative je bio prikupiti 100 djela kojima se unapređuje ravnopravnost spolova u hrvatskom društvu. Različite organizacije - javne ustanove, tvrtke, općine, nevladine udruge, obrazovne institucije, sportski klubovi, mediji itd. bile su pozvane na sudjelovanje u ovoj akciji.

Na predstavljanju inicijative i kampanje 15. lipnja u Kaptol Boutique Cinema prisutne su uvodnim govorima pozdravili v.d. ravnateljica URS-a i NJ.E. Timo Rajakangas, veleposlanik Republike Finske, nakon čega je otvoren panel na kojem je sudjelovala i vlasnica IM&C Agencije za odnose s javnošću i osnivačica udruge Žene 50+, predsjednik Uprave Pricewaterhouse Coopers (PwC), zamjenica glavne tajnice finskog Vijeća za ravnopravnost spolova (TANE) te stalna twinning savjetnica na projektu „Podrška ravnopravnosti spolova“. Iz izlaganja finških sudionica bilo je razvidno da je inicijativa „100 djela za ravnopravnost spolova“ u Finskoj naišla na veliku podršku. Prisutni gosti su na predstavljanju ove inicijative bili pozvani na doprinos većoj ravnopravnosti spolova i u Hrvatskoj te je internetska stranica otvorena za prijavu na sudjelovanje.

Potrebno je nadodati da se suradnja URS-a i Veleposlanstva Finske nastavila tijekom 2017., da su primjeri aktivnosti kojima se promiče ravnopravnost spolova bili tema nekoliko narednih sastanaka i elektronske komunikacije, a rok za prijavu je bio produžen do 15. ožujka 2018. Na stranice finskog veleposlanstva uvršteno je čitav niz primjera aktivnosti kojima se promiče ravnopravnost spolova u Republici Hrvatskoj.

<http://www.finland.hr/public/default.aspx?contentid=372818&contentlan=24&culture=hr-HR>.

4.4.4. Ostale suradnje

Odjel za rodnu ravnopravnost pri Ministarstvu obrazovanja, kulture i znanosti iz Nizozemske i Institut za društvena istraživanja iz Nizozemske su, u okviru projekta financiranog od strane EU, u veljači u Haagu organizirali predstavljanje prvih rezultata istraživanja kao i razmjenu iskustva s drugim stručnjacima i stručnjakinjama, sa svrhom dobivanja preporuka za drugu fazu istraživanja. Cilj projekta je bio jačanje ekonomske i financijske neovisnosti žena s fokusom na mlade u dobi od 18 do 35 godina. Na stručnom skupu sudjelovala je pomoćnica ravnateljice URS-a.

V.d. ravnateljice URS-a održala je u travnju sastanak s pravnicom Euromed Feminist Initiative, Shazi Alsalmone, koja je u Republici Hrvatskoj provodila istraživanje o položaju žena i institucionalnom okviru za implementaciju politike ravnopravnosti spolova. Cilj istraživanja bilo je prikupljanje što više informacija koje mogu pomoći unaprjeđenju ravnopravnosti spolova u Republici Siriji nakon ratnog sukoba, te je gđa Alsalmone dobila i preporuke URS-a za uspostavu temeljnih infrastrukturnih mehanizama na području Republike Sirije.

U lipnju su predstavnici/e Nacionalnog vijeća za ravnopravnost spolova Republike Finske (TANE), u sklopu svoje trodnevne radne posjete Republici Hrvatskoj, posjetili URS. Nacionalno vijeće je neovisno savjetodavno tijelo sastavljeno od predstavnika/ca različitih političkih stranaka, administrativno smješteno u sklopu Ministarstva socijalne skrbi i zdravstva. Pomoćnica ravnateljice i savjetnica predstavile su finškim gostima zakonodavni i strateški okvir za djelovanje u području ravnopravnosti spolova kao i zadaće URS-a te su

odgovorile na postavljena pitanja vezano za ZORS i objasnile detaljnije ulogu i zadaće županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova.

V.d. ravnateljice je sudjelovala od 6. do 8. rujna na godišnjoj konferenciji FemCities mreže koja je održana u Beču. FemCities je mreža europskih gradova koja se bavi promicanjem ravnopravnosti spolova na lokalnoj i regionalnoj razini, razmjenama dobrih praksi, zagovaranjem za učinkovite promjene na razini administracija s ciljem uspostavljanja stvarne ravnopravnosti spolova, organiziranjem studijskih posjeta te edukacijama. Grad Zagreb je kao član FemCities mreže bio domaćin i organizator konferencije FemCities mreže 2015. godine na temu „Utjecaj ekonomske krize na položaj žena“. Tema ovogodišnje konferencije, koja je okupila oko stotinjak sudionika/ca iz većeg broja europskih gradova, bila je: „Ženska prava, religija i izbjeglice: europski gradovi između dobrodošlice i odbacivanja“. Nakon uvodnih izlaganja održano je četiri paralelne radionice o projektima kojima europski gradovi pomažu izbjeglicama i tražiteljicama azila, o religiji, ženskim pravima i feminizmu u gradovima, nasilju, radikalizmu i feminizmu u religijama, o specifičnostima islama iz ženske perspektive, a raspravljalo se i o projektima namijenjenim transrodnim osobama kao tražiteljicama azila. Na dvosatnom panelu su predstavljeni različiti projekti europskih gradova koji ocrtavaju izazove u prihvaćanju i otporu prema izbjeglicama u kontekstu poštivanja ženskih prava i vjeroispovijesti. Drugi dan konferencije na panel raspravi je sudjelovalo nekoliko izlagačica koje su iznosile iskustva gradova, predstavile pravni okvir za zaštitu žena, izvore financiranja za izbjeglice te se osvrnule na pojavu antifeminizma u europskim gradovima. V.d. ravnateljice aktivno je sudjelovala u raspravama, izvijestila sudionike o politikama ravnopravnosti spolova i manjinskim politikama koje se u Hrvatskoj provode na gradskoj i nacionalnoj razini te predložila preporuke za buduće aktivnosti europskih gradova uključenih u ovu mrežu. Studijska posjeta Uredu za žene grada Beča pod nazivom „Ženski problemi u gradu Beču“ koji zapošljava 40 osoba, pružila je dodatnu priliku za razmjenu iskustava i dobrih praksi, a voditeljica tog Ureda obavijestila je nazočne da godišnji proračun kojim raspolažu iznosi 8 milijuna eura i većim dijelom je namijenjen financiranju skloništa za žene žrtve nasilja.

5. UVODENJE PERSPEKTIVE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA U JAVNE POLITIKE

5.1. Twinning projekt “Podrška ravnopravnosti spolova”

U suradnji s Nacionalnim institutom za zdravstvo i socijalnu skrb iz Finske, URS je u 2016. godini započeo s provedbom twinning projekta “Podrška ravnopravnosti spolova” u okviru Prijelaznog instrumenta EU pomoći. Ukupna vrijednost projekta iznosila je 600.000,00 €, a nacionalno učešće iznosilo je 30.000,00 €. Planirano trajanje projekta bilo je 18 mjeseci, od čega je 15 mjeseci bilo namijenjeno njegovoj provedbi u Hrvatskoj. Projekt je službeno započeo 2. svibnja 2016., svečanim otvaranjem u prostorijama Hrvatskog sabora, a završio 12.7. 2017. godine sa završnom konferencijom kojoj je uz partnere na projektu prisustvovao

veliki broj dionika i sudionika u projektu. Projekt je predstavljen i na sjednici Odbra za ravnopravnost spolova Hrvatskog sabora.

Ciljevi projekta odnosili su se na jačanje institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova za uvođenje perspektive ravnopravnosti spolova u javne politike na svim razinama, osiguravanje postupnog uklanjanja diskriminacije temeljem spola kroz osvještavanje javnosti o zakonodavstvu i mehanizmima zaštite od diskriminacije te izgradnju kapaciteta sudstva za učinkovitu primjenu nacionalnog i EU zakonodavstva u ovom području.

Svi očekivani rezultati projekta su ostvareni, a aktivnosti se mogu grupirati u tri veće skupine – osvještavanje javnosti, edukacija i osnaživanje nacionalnih institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova te osnaživanje sudaca.

S ciljem osvještavanja javnosti o spolno uvjetovanoj diskriminaciji organizirana je javna kampanja tijekom ožujka i travnja 2017. godine pod nazivom „Neravnopravnost ne smije ostati poslovna tajna“. Za potrebe kampanje izrađena su dva radio jingla, tiskano je 2.000 razglednica s porukom, 1.500 plakata, napravljena je posebna stranica za kampanju na webu URS-a. Radio jinglovi su se emitirali na 54 radio stanice tijekom 30 dana te se procjenjuje da ih je čulo oko 1.000.000 osoba. U sredstvima javnog prijevoza u četiri najveća hrvatska grada izvršeno je 1.500 plakata tijekom 15 dana. Podaci pokazuju da je 1.164.000 osoba bilo izloženo poruci s plakata. Kako su plakati bili postavljeni i u 500 poslovnih subjekata i zdravstvenim ustanovama diljem Hrvatske, računa se da je u tom periodu 2.400.000 građana prošlo kroz ordinacije primarne zdravstvene zaštite. Zaključno, procjenjuje se da je ukupno bilo 3 milijuna pogleda na plakate, računajući vjerojatnost da je 1 milijun građana i nekoliko puta vidjelo plakat. Osim navedenog, u okviru javne kampanje organizirane su ulične akcije, u Zagrebu, Rijeci, Osijeku i Splitu na kojima je sudjelovao veliki broj građana/ki i osoba iz javnog života. Tom prilikom podijeljeni su promotivni materijali projekta (300 letaka o projektu, 2.000 razglednica s porukama iz kampanje, kišobrana, čistača ekrana mobitela, 400 mapa i 500 rokovnika). U tijeku provedbe projekta, a sa svrhom osvještavanja javnosti, provedeno je 14 medijskih intervjua sa predstavnicama twinning partnera, uključujući 2 gostovanja na HRT-u, 8 gostovanja u radio programima; a tiskani mediji i Internet portali objavili su 52 članka o projektu. Facebook stranica projekta <https://www.facebook.com/Support-to-Gender-Equality-EU-Twinning-Project-152678921822784/> kao i uvrštavanje informacija o cijelom projektu i kampanji „Neravnopravnost ne smije ostati poslovna tajna“ na web stranicu URS-a <https://ravnopravnost.gov.hr/twinning-projekt-podrska-ravnopravnosti-spolova/2878> pridonijeli su vidljivosti poruke koju je URS želio prenijeti građanima/kama.

Vezano za osnaživanje, kapacitiranje i umrežavanje nacionalnih institucionalnih mehanizama, organizirana je od veljače do travnja 2017. godine edukacija za 120 članova/ica županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova u Zagrebu, Vukovaru, Rijeci i Zadru, edukacija za 44 koordinatora za ravnopravnost spolova iz tijela državne uprave, zaposlene u URS-u i 26 predstavnika političkih stranaka. S ciljem osiguravanja održivosti ciljeva projekta vezanih za sadržaj edukacija, tiskano je četiri priručnika za uvođenje perspektive ravnopravnosti spolova u javne politike, prilagođene pojedinačno navedenim skupinama polaznika seminara, u ukupnoj nakladi od 720 primjerka. Iako je u srpnju većina priručnika diseminirana, a tekst sva četiri priručnika uvršten na web stranice URS-a, njihova je distribucija nastavljena nakon održanih lokalnih izbora (izbora članova predstavničkih tijela

jedinica lokalne i područne (regionalne samouprave), odnosno sukladno dinamici imenovanja novih povjerenstava za ravnopravnost spolova u županijama.

Petodnevna studijska posjeta finskom parlamentu, državnim tijelima zaduženima za provedbu politike ravnopravnosti spolova i udrugama, organizirana je u svibnju s ciljem stjecanja novih vještina i znanja te prijenos dobrih praksi vezanih za uvođenje perspektive ravnopravnosti spolova u javne politike. V.d. ravnateljice URS-a mr.sc. Helena Štimac Radin predvodila je višechlano izaslanstvo koje je, osim predstavnica URS-a, bilo sastavljeno od koordinatorica za ravnopravnost spolova iz šest ministarstava (Ministarstva pravosuđa, Ministarstva financija, Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU, Ministarstva rada i mirovinskog sustava, Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta te Ministarstva za demografiju, obitelj, mlade i socijalnu politiku). Posjeta finskim institucijama bila je prilika da hrvatsko izaslanstvo uvidi poveznicu između teorije i njene primjene u nordijskom kontekstu. Finski model ima nekoliko osnovnih karakteristika od kojih je značajno istaknuti sljedeće: obveza svih tijela iz sustava državne uprave da perspektivu ravnopravnosti spolova uvrste u sve dokumente od početka stvaranja akata; da procesi osiguravaju rodnu perspektivu neovisno o osobama koje su nadležne za proces; da je od najveće važnosti viša razina odlučivanja s koje se od službenika traži rad na sustavnom uvrštavanju perspektive ravnopravnosti spolova u svim procesima određenog tijela nadležnog za pojedinu javnu politiku.

Jedan od ciljeva projekta bio je i kapacitiranje sudaca za sudovanje u području ravnopravnosti spolova. Izvještaji sa sudova pokazali su da se na prekršajnim i radnim sudovima vodio vrlo mali broj sudskih sporova za diskriminaciju temeljem spola. Pravosudna akademija, kao partner u projektu, potvrdila je da suci nemaju iskustva u toj vrsti sporova, a istraživanja su pokazala da građani iz različitih razloga, od kojih je vrlo važan i onaj koji se odnosi na povjerenje u sudove, ne prijavljuju diskriminaciju. Zbog toga je tijekom travnja, u suradnji sa pravnim stručnjacima iz Ludwig Boltzmann Instituta za ljudska prava iz Beča i hrvatskim sucima, u prostorijama Pravosudne akademije organizirano tri seminara za 45 sudaca koji se bave kaznenim, prekršajnim, radnim pravom. Na osnovu iskustva sa seminara, izrađen je u sklopu projekta „Priručnik o rodno osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova za suce/kinje, sudske savjetnike/ce i odvjetnike/ce“, tiskan u 150 primjeraka te distribuiran na sudove i uvršten na internetske stranice Pravosudne akademije i URS-a. Osim definicija ključnih pojmova, Priručnik sadrži konkretne slučajeve diskriminacije temeljem spola i pripadajuća sudska postupanja u predmetima.

Tijekom 15 mjeseci, URS je, uz stalnu savjetnicu i voditelja projekta iz Finske, surađivao sa devet stručnjaka i stručnjakinja iz Finske i Austrije koji su svojim kraćim boravcima u Hrvatskoj doprinijeli svim komponentama projekta, od inicijalne procjene potreba do procjena uspješnosti postignuća. Pet evaluacija, sukladno komponentama projekta, pokazuju da je projekt ispunio očekivanja, unio promjene i osnažio kapacitete za provedbu načela ravnopravnosti spolova. URS je napravio plan provedbe održivosti rezultata za razdoblje od tri naredne godine, a projekt je bio i predmetom unutarnje revizije.

Administrativne obveze URS-a i twinning partnera – finskog Nacionalnog instituta za zdravstvo i socijalnu skrb u provedbi projekta ispunjavane su na vrijeme i u skladu s pravilima iz Priručnika o provedbi twinning projekata. U izvještajnom razdoblju je održano tri

sastanka Upravnog odbora projekta (7. veljače, 4. svibnja i 11. srpnja), Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije je dostavljen 3., 4. i 5. kvartalni izvještaj o provedbi projekta, a o svakom mjesečnom sastanku članica Jedinice za provedbu projekta (dalje: JPP) i stalne twinning savjetnice vođene su bilješke. Svakodnevni kontakti partnera na projektu zasigurno su doprinijeli suradnji i uspješnoj provedbi svih planiranih aktivnosti.

Provedbom projekta u okviru Prijelaznog instrumenta pomoći EU, URS je preuzeo administrativne obveze prema Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije i Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije. U izvještajnom razdoblju izrađena su i dostavljena Ministarstvu regionalnog razvoja i fondova Europske unije dva polugodišnja izvještaja o provedbi decentraliziranih projekata iz IPA I komponente i Prijelaznog instrumenta te tablice operativnog pregleda rezultata. Predstavnice URS-a sudjelovale su na dva Sektorska pod-odbora za praćenje projekata u sektoru Pravda, sloboda i sigurnost (dalje: SMSC JFS) u organizaciji Ministarstva regionalnog razvoja i fondova Europske unije.

Obveze prema Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije temeljile su se na regulativi EK sadržanoj u *Operativnom priručniku za Jedinice za provedbu projekata*. URS je svoje obveze prema Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije redovito izvršavao kroz sudjelovanje na redovitim mjesečnim sastancima s projektnim voditeljima/cama, dostavom mjesečnih izvještaja o napretku na provedbi projekta te sudjelovanjem na sastancima operativne strukture I. komponente IPA i Prijelaznog instrumenta.

U siječnju 2017. godine je Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije dostavljena Izjava o jamstvu za 2016. godinu, kojom se potvrdilo da je projekt vođen na ispravan način. Središnjoj agenciji za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije je dostavljeno izvršenje Godišnjeg plan rada JPP-a, Plana edukacija i prikaz radnog opterećenja članica JPP-a.

U skladu s godišnjim provođenjem procjene JPP-a od strane Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije u ožujku 2017. dostavljeno je: Izvješće o održavanju redovitih mjesečnih sastanaka svih uključenih strana u organizaciji JPP-a, Izvješće o izvršenim pravovremenim verifikacijama plaćanja, Izvješće o provedenim terenskim provjerama i Informacija o broju zaposlenih i onih koji su napustili JPP. Budući da voditeljici programa v.d. ravnateljici nisu dostavljene daljnje preporuke, može se zaključiti da je Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije procijenila da je kvaliteta izvršenja dužnosti članica JPP-a zadovoljavajuća.

U prosincu je izrađen Registar rizika u provedbi projekta za 2018. godinu te popis zatvorenih rizika, a članica JPP-a u svojstvu novo – zadužene osobe za upravljanje rizicima sudjelovala je na sastanku Vijeća za upravljanje rizicima u okviru programa IPA komponenta I i Prijelaznog instrumenta.

U studenom 2017. je, sukladno procedurama za financijsko upravljanje definiranim u *Priručniku za Jedinice za provedbu projekata*, izvršeno drugo plaćanje finskom partneru u ukupnom iznosu od 62.932,87 EUR od čega 3.146,64 EUR iz nacionalnog doprinosa.

5.2. Jačanje institucionalnih mehanizama za ravnopravnost spolova na lokalnoj razini

U okviru twinning projekta, educirano je više od 160 osoba, članova i članica županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova i koordinatora i koordinatorica u tijelima državne uprave. Evaluacija je pokazala višu razinu znanja i sposobnosti svih sudionika provedenih seminara. Osim toga, u tri ministarstva oformljeni su timovi za ravnopravnost spolova, a tri županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova je u suradnji sa županijom započelo rad na Akcijskom planu za provedbu *Europske povelje za ravnopravnost žena i muškaraca na lokalnoj razini*.

Europsku povelju za ravnopravnost žena i muškaraca na lokalnoj razini (dalje: Povelju) potpisalo je 12 hrvatskih županija i 13 općina i gradova.

Vijeće europskih gradova i regija (CEMR) objavilo je 2006. godine *Europsku povelju o ravnopravnosti žena i muškaraca na lokalnoj razini* kojom se lokalne i regionalne uprave europskih zemalja obvezuju da će slijediti načela rodne ravnopravnosti te provoditi odredbe propisane Poveljom. Potpisivanjem Povelje lokalne i regionalne uprave potiču politike i konkretne akcijske mjere u suradnji s institucijama i organizacijama na svojem području, odnosno na lokalnoj razini s ciljem uspostavljanja ravnopravnosti spolova. Županijska, gradska i općinska povjerenstva za ravnopravnost spolova, mogu biti u funkciji savjetodavnih tijela u izradi i provedbi Akcijskog plana Povelje.

S obzirom na održane lokalne izbore URS je u rujnu zatražio od novoizabranih županijskih skupština da prilikom konstituiranja saziva svojih novih radnih tijela, osnuju županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova te imenuju njihove članove/ice te Odluku dostave URS-u u svrhu ažuriranja baze podataka koja je, uz pregled rada i aktivnosti povjerenstava, uvrštena na internetske stranice URS-a. Do kraja 2017. godine osnovano je 13 županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova, a ostalih šest, osim povjerenstva u Splitsko-dalmatinskoj županiji, osnovana su u 2018. godini. Gradovi Zagreb, Osijek i Pregrada te općina Tuhelj u 2017. godini osnovali su također nova lokalna povjerenstva za ravnopravnost spolova o čemu su izvijestili URS. Svim novoosnovanim županijskim povjerenstvima URS je dostavio *Priručnik o rodno osviještenoj politici i promicanju ravnopravnosti spolova za županijska povjerenstva za ravnopravnost spolova*.

Svi kontakt podaci županijskih/lokalnih povjerenstava za ravnopravnost spolova objavljeni su u bazi podataka URS-a na web stranici koja se redovito ažurira. Povjerenstva samostalno dostavljaju i vijesti o svom radu i djelovanju (kategorija: Županijska/ lokalna povjerenstva za ravnopravnost spolova / Iz rada županijskih/ lokalnih povjerenstava). Tijekom 2017. godine povjerenstva su obavještavala URS o svojim tematskim sjednicama, okruglim stolovima povodom obilježavanja značajnih datuma i događaja, održavanju raznih tribina, gostovanja i tematskih kampanja.

URS redovito poziva članstvo županijskih povjerenstava za ravnopravnost spolova na promocije tiskanih izdanja i događanja u organizaciji URS-a te im, sukladno iskazanom interesu, dostavlja tiskane publikacije i druge informacije.

5.3. Planovi djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova

Sukladno članku 11. ZORS-a tijela državne uprave i pravne osobe u pretežitom vlasništvu države obvezna su donijeti Planove djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova iz svoje nadležnosti. Planovi djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova (dalje: Planovi djelovanja) se dostavljaju URS-u na odobrenje.

Tijekom izvještajnog razdoblja URS je zaprimio nacрте Planova djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova od šest tijela državne uprave i dvije pravne osobe u pretežitom vlasništvu države. URS je dostavio Smjernice za izradu Planova djelovanja na traženje osam tijela državne uprave, tri pravne osobe u pretežitom vlasništvu države, a savjetnica u URS-u je putem elektronske pošte i telefonski komunicirala sa svim zainteresiranim obveznicima donošenja Planova djelovanja. Upućeno je 17 mišljenja i sugestija na sadržaj Planova djelovanja. Unatoč tome, od 66 pravnih osoba u pretežitom vlasništvu države, tek njih tri bilo je tijekom izvještajnog razdoblja angažirano na izradi svojih novih, četverogodišnjih Planova djelovanja, a od 32 tijela državne uprave, zavoda i agencija, njih sedam je zatražilo mišljenje i komentare na nacrt Plana djelovanja. Zbog različitih manjkavosti i nedorađenosti dostavljenih dokumenata, URS nije mogao dati odobrenje niti jednom dostavljanom nacrtu Plana djelovanja za promicanje i uspostavljanje ravnopravnosti spolova.

Potrebno je napomenuti da je, slijedom čl. 11. st. 3. ZORS-a, koji obvezuje tijela da u Plan djelovanja uvrste plan provedbe aktivnosti vezanih uz mjere Nacionalne politike za promicanje ravnopravnosti spolova, većina obveznika donošenja Planova djelovanja, prema saznanjima URS-a, odlučila pričekati donošenje nove Nacionalne politike za ravnopravnost spolova te u međuvremenu postupati prema starim, ranije odobrenim Planovima djelovanja.

6. ADMINISTRATIVNO I FINACIJSKO UPRAVLJANJE TE JAČANJE SUSTAVA UNUTARNJIH KONTROLA

6.1. Administrativne i druge obveze URS-a u svojstvu stručne službe Vlade Republike Hrvatske

URS je u veljači dostavio Uredu za opće poslove Hrvatskog sabora i Vlade Republike Hrvatske (dalje: UZOP) izvješće o izvršenju pokazatelja iz dijela Strateškog plana razdjela Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2016.-2018. (dalje: Strategija Vlade Republike Hrvatske) koji se odnosi na djelokrug rada URS-a, a u srpnju polugodišnje izvršenje pokazatelja iz Strategije Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2017.-2019. U travnju je UZOP-u dostavljen prilog za izradu nove Strategije Vlade Republike Hrvatske za razdoblje 2018.-2020. uz pripadajuće rizike koji se odnose na djelokrug rada URS-a.

Ministarstvu financija je putem UZOP-a, u travnju dostavljeno Obrazloženje izvršenja financijskog plana URS-a za 2016. godinu.

URS je u svibnju sudjelovao u procesu prenamjena na stavkama Državnog proračuna iz svoje nadležnosti, a u rujnu se očitovao u vezi rebalansa u svom proračunu te informacije o istom dostavio Ministarstvu financija putem UZOP-a.

U svibnju je započeo rad na proračunu za razdoblje 2018.-2020. te je Ministarstvu financija dostavljeno i pripadajuće obrazloženje predloženog proračuna za URS.

Tijekom izvještajnog razdoblja URS nije zaprimio niti jedan zahtjev građana temeljem prava na pristup informacijama i ponovnu uporabu informacija koji proizlaze iz članka 5. *Zakona o pravu na pristup informacijama*. Službenica za informiranje sudjelovala je na koordinacijskim sastancima službenika za informiranje, a Povjerenici za informiranje je putem službenice za informiranje Vlade Republike Hrvatske, dostavljeno Godišnje izvješće URS-a za 2017. vezano za provedbu predmetnog zakona

6.2. Ljudski i financijski resursi tijekom 2017. godine

6.2.1. Ljudski resursi

U URS-u je sistematizacijom radnih mjesta, a sukladno Uredbi o Uredu za ravnopravnost spolova (Narodne novine, broj 28/2016) i Pravilniku o unutarnjem redu Ureda od 31. ožujka 2016. predviđeno da URS ima 9 zaposlenih (1 ravnatelj/icu, 1 pomoćnika/icu ravnateljice, 4 savjetnička radna mjesta, 2 stručno suradnička radna mjesta i 1 radno mjesto administrativnog tajnika/ce).

Tijekom 2017. iz URS-a su otišle 2 savjetnice (premještaj i prestanak državne službe) i 1 stručna suradnica (prestanak državne službe). U međuvremenu je premještajem zaposlena 1 savjetnica pa u studenom 2017. godine, stanje zaposlenih u URS-u pokazuje da je zaposleno 6 osoba, odnosno da nedostaje 1 savjetnik/ca i 2 stručna suradnika/ce. Iako je 1 stručna suradnica bila zaposlena na određeno vrijeme, njen je ugovor isticao u svibnju 2018. godine.

Na temelju suglasnosti Ministarstva uprave, u prosincu 2017. godine objavljen je oglas za zapošljavanje i postupak izbora kandidata/kinje za radno mjesto 1 stručnog/e suradnika/ce na neodređeno vrijeme. Financijska sredstva za radna mjesta dva stručna suradnika/ce na neodređeno vrijeme i jednog savjetnika/ce na neodređeno radno vrijeme osigurana su u Državnom proračunu na poziciji URS-a za 2018. godinu. Napominjemo da je osnaživanje kapaciteta URS-a nužno potrebno zbog opsega poslova temeljem *Zakona o ravnopravnosti spolova*, te dodatnih zadaća tijekom predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem Europe u 2018. i predsjedanja Republike Hrvatske Vijećem ministara Europske unije u 2020. godini

Na sjednici održanoj 21. prosinca 2017. godine Vlada Republike Hrvatske je donijela Rješenje kojim se mr.sc. Helena Štimac Radin, dotadašnja v.d. ravnateljice, imenuje ravnateljicom na razdoblje od četiri godine temeljem provedenog javnog natječaja.

6.2.2. Edukacije zaposlenih

Službenice URS-a su tijekom izvještajnog razdoblja sudjelovale na nekoliko stručnih skupova i edukacija s ciljem jačanja kapaciteta zaposlenih, a potrebno je istaknuti i prilike koje redovito nudi EK kroz svoj Program uzajamnog učenja kao i EIGE putem sudjelovanja u manjim stručnim skupinama ili istraživanjima. Jačanju stručnih kapaciteta i širenju znanja doprinosi redovito praćenje rada EU Parlamenta, Vijeća EU, VE, UN-a te rezultata različitih nacionalnih i međunarodnih istraživanja u području ravnopravnosti spolova. Od značajnih edukacija, potrebno je istaknuti sljedeće:

- „Godišnji pravni seminar o ravnopravnosti spolova i antidiskriminacijskom pravu“ u organizaciji EK i Europske mreže pravnih stručnjaka za rodnu ravnopravnost i nediskriminaciju na kojem je sudjelovala savjetnica v.d. ravnateljice, a održan je u prosincu u Bruxellesu.
- Radionica „Upravljanje nepravilnostima za IPA komponentu I i Prijelazni instrument“ u organizaciji Središnje agencije za financiranje i ugovaranje projekata i programa EU u veljači na kojem je sudjelovala savjetnica u URS-u kao članica JPP-a;
- Radionica „Upravljanje rizicima u okviru programa IPA (komponenta I.) i Prijelaznog instrumenta“ u prosincu, u organizaciji SAFU, na kojem je sudjelovala savjetnica u URS-u, u svojstvu imenovane osobe za upravljanje rizicima;
- Savjetnica u URS-u sudjelovala je na dvije edukacije o korištenju sustava e-Savjetovanja u organizaciji Ureda za udruge Vlade Republike Hrvatske i Državne škole za javnu upravu: „E-Savjetovanje“ i „Kako pripremiti i provesti učinkovito savjetovanje sa zainteresiranom javnošću u postupcima donošenja zakona, drugih propisa i akata“;
- Pomoćnica ravnateljice sudjelovala je na jednodnevnoj radionici u Državnoj školi za javnu upravu u suradnji s Ecole Nationale d'Administration (ENA) i francuskim veleposlanstvom pod nazivom „A case-study methodology based on genuine cases: The French ENA approach - Cases on Public Management and Ethics“.

6.2.3. Financijsko poslovanje

U veljači je v.d. ravnateljice URS-a, na temelju popunjenog Upitnika o fiskalnoj odgovornosti, raspoloživih informacija, rezultata rada, unutarnje i vanjske revizije te vlastite procjene potpisala Izjavu o fiskalnoj odgovornosti kojom je potvrdila zakonito, namjensko i svrhovito korištenje sredstava, učinkovito i djelotvorno funkcioniranje sustava financijskog upravljanja i kontrola u okviru proračunom, odnosno financijskim planom, utvrđenih sredstava.

Tablica 1. Rashodi URS-a u 2017. godini

Aktivnost	Opis	Planirano	Ostvareno	Ostvareno u %
A532 004	ADMINISTRACIJA I UPRAVLJANJE	1.298.193,00	1.241.599,73	95,64

A532 009	PROVEDBA ZAKONA O RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA I NACIONALNE POLITIKE	270.450,00	195.070,14	72,13
A 532 013	PROVEDBA DRUGIH NACIONALNIH POLITIKA I STRATEGIJA	10.000,00	0,00	0,00
A 532 017	JAČANJE KAPACITETA ZA USPOSTAVLJANJE RAVNOPRAVNOSTI SPOLOVA - TRANSITION FACILITY INSTRUMENT EU POMOĆI	724.680,00 (izvor 51: 470.000,00) (izvor 12: 28.000,00) (izvor 11: 226.680,00)	676.746,51 (izvor 51: 451.888,90) (izvor 12: 23.708,52) (izvor 11: 201.149,09)	93,39
K 532 005	INFORMATIZACIJA UREDA ZA RAVNOPRAVNOST SPOLOVA	20.000,00	15.242,33	76,21
SVEUKUPNO		2.323.323,00	2.128.658,71	91,62

Za rad URS-a ukupno je 2017. godine planirano 2.323.323,00 kuna, a utrošeno 2.128.658,71 kuna ili 91,62% sredstava.

Za provedbu redovnih aktivnosti je proračun URS-a iz izvora 11 Državnog proračuna iznosio 1.598.643,00 kuna, od čega je utrošeno 1.451.912,20 kuna, odnosno 90,82% sredstava. Za EU projekt planirano je iz istog izvora 226.680,00 kuna za niz aktivnosti koje se, prema pravilima za twinning projekte, ne mogu financirati iz EU sredstava. Utrošeno je 201.149,09 kuna. Iz navedenog proizlazi da je iz izvora 11 ukupni planirani proračun iznosio 1.825.323,00 kuna, od čega je utrošeno 1.653.061,29 kuna, odnosno 90,56% sredstava. U odnosu na 2016. godinu, u 2017. godini se iznos planiranih sredstava iz izvora 11 Državnog proračuna povećao za 20,33% odnosno 308.383,00 kune.

Iz izvora 12 Državnog proračuna *Sredstva učešća za pomoći* planirano je 28.000,00 kuna, a utrošeno 23.708,52 kune (84,67%)

EU projekt bio je u završnoj fazi pa je iz sredstava za Prijelazni instrument pomoći Europske komisije planirano na izvoru 51 za tekuću godinu 470.000,00, a utrošeno 451.888,90 kuna (96,15%).

Zadnje izvršenje plaćanja finskom partneru za provedbu twinning projekta uslijedilo je u travnju 2018. godine, devet mjeseci nakon završetka provedbe projekta, u ukupnom iznosu od 199.276,68 kuna (9.965,94 kune iz izvora 12 i 189.310,74 kune iz izvora 51).

6.3. Unutarnja revizija

Temeljem Godišnjeg plana unutarnje revizije ureda i službi Vlade Republike Hrvatske za 2017. godinu obavljena je revizija na osnovu EU projekta URS-a „Jačanje kapaciteta za uspostavljanje ravnopravnosti spolova“.

Početni sastanak s predstavnicima Ureda za unutarnju reviziju Vlade Republike Hrvatske održan je 5. rujna 2017., a Konačno revizorsko izvješće je dostavljeno 18. siječnja 2018. godine. Cilj revizije bio je postići jačanje sustava upravljanja i kontrola za veće mogućnosti korištenja EU fondova, procijeniti adekvatnost, primjenu i djelotvornost unutarnjih kontrola u sustavu jačanja kapaciteta za uspostavljanje ravnopravnosti spolova. Revizorski tim je na osnovu dostavljene dokumentacije procijenio procedure tijekom provedbe projekta (mjesečni sastanci twinning partnera, sastanci Upravnog odbora projekta, kvartalni izvještaji o provedbi projekta upućeni u SAFU, mjesečni izvještaji JPP-a, polugodišnji izvještaji o rezultatima upućeni u MRRFEU), realizaciju planiranih aktivnosti u projektu, održivost rezultata te sustav daljnjeg praćenja održivosti postignutih rezultata projekta.

Revizorski tim je procijenio da sustav unutarnjih kontrola funkcionira na zadovoljavajućoj razini, a da bi se spriječilo aktiviranje rizika koji bi mogli ugroziti ostvarivanje ciljeva djelovanja URS-a, predloženo je da se razradi plan provedbe preporuka iz twinning projekta i uvede sustav praćenja i izvješćivanja o provedbi planiranih aktivnosti s ciljem održivosti postignutih rezultata u projektu. URS je Uredu za unutarnju reviziju dostavio Plan djelovanja za provedbu revizorskih preporuka.

ZAKLJUČAK

Izvješće o radu URS-a u 2017. godini sadrži sažeti pregled provedenih aktivnosti temeljem propisanog djelokruga sukladno članku 18. *ZORS-a*, uz informacije o administrativnom i financijskom poslovanju.

U izvještajnom razdoblju prioriteti rada odnosili su se na promicanje znanja i svijesti o ravnopravnosti spolova, pripremama za izradu nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*, provedbu twinning projekta „Podrška ravnopravnosti spolova“, suradnji s tijelima državne uprave i ispunjavanju brojnih međunarodnih obveza uz sudjelovanje u radnim tijelima Europske komisije, Vijeća Europe i Europskog instituta za ravnopravnost spolova.

Proveden je veliki broj različitih aktivnosti na području osvještavanja javnosti i podizanja razine znanja i svijesti o rodnoj ravnopravnosti, od kojih je potrebno istaknuti sudjelovanje i uvodna izlaganja na brojnim konferencijama, seminarima, tribinama i okruglim stolovima, često u suradnji s organizacijama civilnog društva. U okviru izdavačke djelatnosti tiskano je 10 novih publikacija u ukupnoj nakladi od 13.170 primjeraka, a ukupno je distribuirano 2.252 primjeraka izdanja URS-a. U 2017. godini internetska stranica URS-a posjećena je 12.869 puta, a mjesečni prosjek je iznosio 1.702 posjete. Za potrebe twinning projekta izrađen je i Facebook profil CroGender koji je imao dobar odaziv javnosti. Promicanju znanja i svijesti javnosti o ravnopravnosti spolova doprinijela su gostovanja predstavnica URS-a u tiskanim medijima, radio postajama i TV emisijama, a kampanja u sklopu EU projekta „Neravnopravnost ti nije u opisu posla“ imala je, sudeći po reakcijama građana, značajan učinak na osvještavanje o diskriminaciji na osnovu spola.

Radna skupina za izradu nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova, za razdoblje 2017.-2020.* je u izvještajnom razdoblju nekoliko puta rekonstruirana uslijed održanih izvanrednih parlamentarnih izbora, a u veljači je objavljen i Javni poziv za dostavu iskaza interesa za imenovanje predstavnika civilnog društva u Radnu skupinu. Kriterije za odabir ispunili su predstavnici/e sedam udruga, a odabrano je pet udruga čije je područje interesa i rada usklađeno s tematskim područjima nove *Nacionalne politike za ravnopravnost spolova*.

Radna skupina za izradu ažuriranog *Protokola o postupanju u slučaju seksualnog nasilja* završila je postupak usklađivanja s recentnim zakonskim izmjenama te je Protokol uvršten u javnu raspravu.

Nadležnim državnim tijelima URS je dostavio 45 različitih izvješća, očitovanja, priloga i mišljenja, a predstavnice URS-a aktivno su sudjelovale u radu 32 radne skupine i stručnih tijela pri tijelima državne uprave, uključujući sudjelovanje u nadzornim odborima i odborima za praćenje operativnih programa za korištenje ESI fondova. Službenice URS-a su tijekom godine nastavile s održavanjem seminara za državne službenike/ce koji sudjeluju u upravljanju ESI fondovima. Razina osjetljivosti za pitanja ravnopravnosti spolova povećana je kod 174 službenika/ca, a ukupno je od 2015. godine do kraja izvještajnog razdoblja na

seminaru sudjelovalo 1.264 polaznika/ca čime Republika Hrvatska ispunjava obveze temeljem općih ex-ante uvjeta za korištenje EU fondova za razdoblje 2014.-2020.

Predstavnice URS-a redovito su sudjelovale u radu šest radnih tijela na međunarodnoj razini (Komisije za ravnopravnost spolova Vijeća Europe, Skupini visoke razine za uvođenje rodno osviještene politike i Savjetodavnom odboru za ravnopravnost muškaraca i žena Europske komisije kao i u Upravnom odboru i Stručnom forumu Europskog instituta za ravnopravnost spolova). U tu svrhu izrađeno je nekoliko izvješća i dostavljen veći broj različitih drugih očitovanja i mišljenja.

U srpnju je uspješno završena provedba twinning projekta „Podrška ravnopravnosti spolova“ u suradnji s Nacionalnim institutom za zdravstvo i socijalnu skrb Republike Finske, uz podršku Središnje agencije za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije i Ministarstva regionalnog razvoja i fondova EU. Za potrebe javne kampanje u okviru projekta izrađeni je 1.500 plakata, dva radio jingla, dijeljeni su promotivni materijali na uličnim akcijama u četiri grada. Za uvrštavanje perspektive ravnopravnosti spolova u rad javnih tijela na centralnoj i lokalnim razinama educirano je 200 osoba, izrađeno četiri priručnika u 720 primjeraka, a nacionalni institucionalni mehanizmi za ravnopravnost spolova su osnaženi. Za 45 sudaca organizirani su seminari o nacionalnom i EU zakonodavstvu u području ravnopravnosti spolova te je izrađen i distribuiran priručnik namijenjen sucima, sudskim savjetnicima i odvjetnicima.

U 2017. godini, unatoč Uredbi o Uredu za ravnopravnost spolova kojom se predvidjelo devet zaposlenih, URS je, uz manje fluktuacije, imao sedam zaposlenih osoba. URS je izvršio sve svoje administrativne i druge obveze, a Upitnikom o fiskalnoj odgovornosti potvrđeno je i uredno financijsko poslovanje. Proračun URS-a se u odnosu na 2016. godinu smanjio za 45% zbog izvršenog većeg dijela plaćanja u EU projektu u prethodnoj godini te je iznosio 2.323.323,00 kuna od čega je utrošeno 2.128.658,71 kuna ili 91,62% sredstava.

Kratice:

CEDAW - UN Konvencija o uklanjanju svih oblika diskriminacije žena
DŠJU - Državna škola za javnu upravu
EIGE - Europski institut za ravnopravnost spolova
ECOSOC – UN-ovo Ekonomsko i socijalno vijeće
EK - Europska komisija
ESI - Europski strukturni i investicijski fondovi
EU – Europska unija
GEC - Komisija za ravnopravnost spolova Vijeća Europe
HLG - Skupina visoke razine za rodno osvijestenu politiku Europske komisije - High Level Group on Gender Mainstreaming
HOO - Hrvatski olimpijski odbor
HUP - Hrvatska udruga poslodavaca
IKT – Informacijsko računalna tehnologija
IPA - Instrument pretprijetne pomoći
JPP - Jedinica za provedbu projekata
MRRFEU- Ministarstvo regionalnoga razvoja i fondova Europske unije
MVEP - Ministarstvo vanjskih i europskih poslova
OESS – Organizacija za europsku sigurnost i suradnju
RH - Republika Hrvatska
SAFU - Središnja agencija za financiranje i ugovaranje programa i projekata Europske unije
SMSC - Sektorski pod-odbor za praćenje za sektor Pravda, sloboda i sigurnost
STEM - Science, technology, engineering and mathematics (prirodoslovlje, tehnologija, inženjerstvo)
ULJPPNM - Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina Vlade Republike Hrvatske
UN - Ujedinjeni narodi
URS - Ured za ravnopravnost spolova Vlade Republike Hrvatske
UZOP - Ured za opće poslove Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske
VE - Vijeće Europe
Vijeće EU - Vijeće Europske unije
ZORS - Zakon o ravnopravnosti spolova